

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ШОСТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №3

Стенограма пленарного засідання

9 вересня 2021 року

Київ 2021

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ШОСТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №3

Стенограма пленарного засідання

9 вересня 2021 року

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання третє
(Четвер, 9 вересня 2021 року)

Заяви фракцій:

«Європейська солідарність»	...6
«Батьківщина»	...7
«Європейська солідарність»	...8

Прийняття в першому читанні за основу проектів законів:

«Про внесення змін до Закону України «Про альтернативні види палива» щодо розвитку виробництва біометану»	...9
«Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, затвердженого Законом України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України»	...15
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування до засуджених та осіб, які тримаються під вартою, заходів примусового годування»	...20

Внесення змін до статті 14 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» щодо уточнення окремих положень	...26
---	-------

Прийняття Постанови «Про Звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань перевірки та оцінки стану акціонерного товариства «Українська залізниця», розслідування фактів можливої бездіяльності, порушення законодавства України органами управління зазначеного підприємства, що призвели до значного погіршення технічного стану підприємства та основних виробничих показників»	...32
---	-------

Прийняття в першому читанні за основу проектів законів:

«Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо застосування до засуджених та осіб, які тримаються під вартою, заходів примусового годування»	...38
---	-------

«Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної підтримки сфери спорту»	...44
Інформація про створення міжпарламентського депутатського об'єднання «На захист порушених конституційних прав громадян та проти політичних репресій «Заборонено забороняти» (<i>Forbidden to forbid</i>)»	...49
Інформація про зміни у складі депутатських фракцій	...50
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про лікарські засоби»	...50
Прийняття рішення про направлення до комітету для підготовки на повторне перше читання та скорочення наполовину строків підготовки до повторного першого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо перебігу строків звернення за отриманням адміністративних та інших послуг під час дії карантину»	...54
Прийняття Постанови «Про визначення представників Верховної Ради України до складу конкурсної комісії з відбору кандидата на посаду Голови Національного агентства з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів»	...61
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції про угоди про вибір суду»	...65
Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проектів законів: «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань діяльності Національного банку України»	...70
«Про внесення зміни до статті 11 Закону України «Про валюту і валютні операції» щодо виконання банками функцій агентів валютного нагляду»	...76
«Про внесення зміни до статті 33 Бюджетного кодексу України щодо уточнення інформації, яка подається Національним банком України для складання Бюджетної декларації»	...81

«Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення пенсійного законодавства»	...87
Оголошення заяв народних депутатів України щодо голосування	...94
<u>Результати поіменної реєстрації</u>	
<u>Результати поіменного голосування</u>	

ЗАСІДАННЯ ТРЕТЄ

*Зал засідань Верховної Ради України
9 вересня 2021 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Доброго ранку, шановні представники засобів масової інформації! Будь ласка, займіть свої місця, підготуйтеся до реєстрації. Нагадую, реєстрація відбувається шляхом натискання зеленої кнопки «За», першої зліва.

Шановні колеги, готові реєструватися? Готові? Прошу реєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 223 народні депутати України. Пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги, надійшла заява від фракції «Європейська солідарність» з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Федина Софія Романівна.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). 9 вересня 1944 року розпочалася трагічна історія українського народу: депортація понад 700 тисяч українців Закерзоння (Лемківщини, Надсяння, Холмщини, Любачівщини, Південного Підляшшя, Західної Бойківщини).

Головною причиною депортації 700 тисяч українців було єдине – вони були українцями.

Депортація тривала з 1944 по 1951 роки. Під час першої хвилі 1944-1946 років з території Закерзоння на тогочасні терени УРСР було депортовано понад 482 тисячі українців. Другий етап – це сумнозвісна операція «Вісла», коли з території передусім Лемківщини на північний захід Польщі було депортовано 150 тисяч українців. Третій етап – це так званий обмін територіями на Західній Бойківщині, внаслідок чого рідних домівок були позбавлені 33 тисячі осіб. Примусово, позасудово, із використанням терору, репресій, конфіскації майна, обмеження політичних, соціальних, економічних, культурних свобод і прав людини. А головне – обмежене право на правду, бо понад 60 років тому було заборонено говорити, що ти депортований, що ти українець.

Сьогодні у Верховній Раді є два законопроекти про депортацію, підписані усіма фракціями, крім однієї – «п'ятої колони». Дякую депутатським групам «Довіра» і «Партія «За майбутнє», які дали можливість виступити і також є підписантами цих законопроектів. Якщо так страшно внести навіть на розгляд

комітету законопроект, де першим є прізвище депутата опозиції, я прошу внести в сесійну залу ще цього тижня проект, де першим стоїть прізвище депутата монобільшості. Тому що депортовані та їх нащадки волають про справедливість.

Найгірше те, що непокараний злочин повторюється. Рівно 70 років опісля початку депортації московські «гради» накривають Донеччину і Луганщину, а саме туди були закинуті перші депортовані 1944-1946 років. Ці люди, допомагаючи десантникам в обороні луганського аеропорту, знову втратили свій рідний дім.

Друга неділя вересня – постановою і указом Петра Порошенка була встановлена як день пам'яті депортованих Закерзоння. Прошу всіх колег, усіх небайдужих цієї неділі прийти до пам'ятників і покласти квіти. А вас, колеги, – включити до порядку денного і проголосувати в першому читанні законопроект, що визнає депортацію українців Закерзоння злочином.

Прошу зараз усіх піднятися, щоб ушанувати пам'ять понад 700 тисяч українців Закерзоння. Вони і їхні нащадки волають про справедливість. Україна їх має захистити.

Дякую.

Пам'ятаємо. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Надійшла ще заява від фракції «Батьківщина» з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Тимошенко Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, я хотіла б поговорити про сучасний геноцид, який свідомо робиться стосовно української нації. Можу сказати, що це якось побіжно проходить всіма політичними коридорами, а насправді на цю осінь, ви знаєте, що планується і що відбувається.

Перше. Якщо ви не обізнані, я вам скажу, що минулого року тарифи формувалися у такий спосіб, що газ для теплокомуненерго коштував 5 гривень, і в нас заборгованість за газ внаслідок того, що люди не могли за це платити, становила просто десятки мільярдів гривень. Це повний колапс, повна неплатоспроможність.

На цей рік з 5 гривень підвищують до 7 гривень 42 копійок, практично в півтора разу, і до того ж скорочуються субсидії. Якщо раніше 7 мільйонів господарств отримували субсидії, зараз – 2,5 мільйона господарств. Це означає, що в людей забрали субсидії, а тепло коштуватиме в півтора разу дорожче.

Це не просто знищення українців – це реальне доведення їх до стану, коли вони не можуть годувати своїх дітей, і це ігнорується.

Крім того, колапс ще в енергетичній сфері полягає і в тому, що нам до опалювального сезону на складах треба мати 3,5 мільйона тонн вугілля, зараз є трохи більше 700 тисяч. Хочу запитати, хто за це відповідає?

До того ж поділили обсяг газу, який продають, на дві складові: В1 – це для якоїсь частини населення, ціна якого буде менше 8 гривень, а В2 – це той обсяг, який надходитиме, зокрема, і для частини бюджетної сфери, на цей місяць 24 гривні за газ для тепла.

Я хочу запитати: що ми робимо з країною і що ми робимо з людьми?

Тому наша команда вимагає негайно прийняти законопроект [№ 4680](#), який підписали всі лідери фракцій і груп. Український газ населенню!

Друге. Прийняти той законопроект, який зареєстрований позавчора, – більше 1 мільярда доларів з того кредиту, який ми отримали від МВФ, віддати на субсидії та дотації бюджетній сфері.

Учора відбулося засідання Правління Асоціації міст України, вони вийдуть на Президента з розгромною заявою, що міста примушують зберігати тарифи ціною додаткових видатків з бюджету. Місцеві бюджети цього не потягнуть.

Ми вимагаємо, щоб завтра Прем'єр-міністр України доповідав з трибуни, відповідав на запитання, що відбувається з геноцидом українців щодо тарифів. Щоб ми мали можливість послухати уряд, а не міністра закордонних справ щодо візитів, які вже обговорили.

Прошу негайно діяти, інакше це б'є по кожній людині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще надійшла одна заява від фракції «Європейська солідарність» з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Геращенко Ірина Володимирівна.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Після резонансного матеріалу CNN про справу «вагнерівців» Банкова вже заявила, що CNN бреше. Ну, очевидно, що правду кажуть лише пригодовані шашликами олігархічні телеканали, які розповідають країні та світові про найвеличнішого лідера сучасності, який і зрадив ту спецоперацію наших спецслужб, що мала ввійти до золотого фонду української спецслужби.

Нагадаю, що серійні вбивці, причетні до збиття МН17, до вбивств на Донбасі та в Сирії, були заманені, по суті, унікальною спецоперацією, яка проводилася українською розвідкою разом з нашими партнерами по НАТО і зірвалася в останній момент. Явкою з повинною Зеленський на олігархічному телеканалі зізнався, що це він розповів правду про цю спецоперацію Лукашенку – Путіну.

Якщо CNN каже неправду, то чому Банкова не подає до суду?

Я хочу нагадати, що коли *BBC* дала неправдиву фейкову інформацію про зустріч Порошенка і Трампа, Порошенко виграв у *BBC* у суді, а гроші передав до Фонду «Повернися живим» на реабілітацію наших військових.

Але ще один цікавий нюанс. Коли Банкова каже, що *CNN* поширює брехню і неправду, та звинувачує у співпраці з ФСБ, то я нагадаю, що Зеленський саме з цим журналістом *CNN* був на передовій, на першій лінії зіткнення. То це означає, що Зеленський повіз агентів ФСБ на першу лінію зіткнення, щоб вони там зняли інформацію про наших військових? Десь та не співпадає.

Я була журналістом і пішла з журналістики, коли з Банкової почали приходити темники з двома фразами: перша – «тема важная и актуальная», там говорити добре про Банкову, і друга – «просьба игнорировать», тобто мовчати про опозицію. Так ось, зараз темники повернулися. Я подивилася моніторинг вчорашніх новин – жодної інформації про розслідування *CNN* там немає.

Хочу апелювати до журналістів: ви можете любити чи не любити Порошенка чи Зеленського, але ви зобов'язані шанувати українську армію, яка гарантує нашу незалежність і ваше право працювати в незалежній країні. Сьогодні, коли зрадили українську армію на Банковій, ви як журналісти не маєте права замовчувати цієї зради.

Ми чекаємо розслідування так само *Bellingcat*. Я сподіваюся, що його українські медіа помітять. Ми знаємо, що за 200 доларів можна зняти інформацію про ДТП «слуг». Цікаво, скільки заплатила Банкова і платить сьогодні олігархічним каналам, щоб вони не помічали зради української армії?

Проте «Європейська солідарність» і всі люди, які насамперед не те що із Зеленським воюють, а відстоюють право української армії захищати Україну і нашу незалежність, захищатимуть сьогодні наші спецслужби.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до розгляду питань порядку денного.

Перше питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про альтернативні види палива» щодо розвитку виробництва біометану» ([№ 5464](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 194.

Рішення прийнято.

До слова запрошується голова підкомітету Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Від комітету та авторів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте 4 хвилини, будь ласка. Від комітету та авторів.

ЖУПАНІН А.В. Доброго ранку, шановний головуючий, шановні колеги! До вашої уваги пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про альтернативні види палива» щодо розвитку виробництва біометану в Україні» (№ 5464 від 5 травня 2021 року).

Виступаючи три місяці тому з цієї трибуни, я вже розповідав, що таке біометан і в чому переваги його виробництва в Україні. Зараз коротко зупинюся на кількох ключових аспектах.

Перший. Біометан – це очищений біогаз, до якого додається метан і який у результаті за своєю формулою є природним замінником природного газу. Потенціал використання біометану шалений. По-перше, це експорт як замінник природного газу, по-друге, він може значно зменшити забруднення повітря у великих містах, у громадському транспорті, по-третє, також може використовуватися як у водному, так і в залізничному транспорті.

Наразі в Україні не існує більш-менш промислових прикладів виробництва біометану через те, що в нашому законодавстві взагалі відсутні поняття «біометан» і певні засадничі положення, які потрібні для того, щоб цей ресурс почав працювати в нашій державі.

Найбільший потенціал біометану ми вбачаємо у його експорті до європейських країн. Станом на сьогодні вартість виробництва біометану становить від 300 до 900 доларів, тоді як продавати його до європейських країн можна значно дорожче завдяки тому, що Європа декларує перехід до так званої Зеленої угоди, імплементацію цієї угоди та відмову від викопних видів палива, зокрема природного газу.

Біометан дасть можливість завантажити українську ГТС, це особливо актуально в контексті «Північного потоку-2». Біометан дасть можливість збільшити експортний потенціал України та зменшити негативний торговельний баланс України. Біометан також сприятиме розвитку технологій, інвестицій у технології, а також збільшенню робочих місць.

Метою законопроекту, який ми зараз розглядаємо, є, по-перше, – забезпечення можливості верифікації очищеного біогазу, тобто біометану, фізико-технічні характеристики якого мають відповідати вимогам нормативно-правових актів на природний газ. Друге – це видача гарантій походження на обсяг такого газу, тобто біометану. Третє – формування реєстру біометану.

Буквально місяць тому ми з колегами з комітету їздили до Польщі на найбільшу газову конференцію цієї країни, і в усіх із вуст лунає одне слово – біометан. Ми вважаємо, що за біометаном може бути майбутнє.

Що цікаво. Наш законопроект не передбачає жодних пільг, не передбачає «зелених» тарифів, змін до Податкового або Митного кодексів, щоб запустити виробництво біометану в Україні. Він складається буквально з двох сторінок

тексту і дуже простий. Однак його результат може виявитися у кількох мільярдах гривень інвестицій всередині країни, а також у мільярдах потенційно зароблених коштів через продаж цього ресурсу за кордон.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради у своєму висновку від 14 червня 2021 року в цілому поділяє аргументацію суб'єктів права законодавчої ініціативи щодо необхідності використання біометану як одного з видів біогазу. Водночас висловило окремі зауваження та пропозиції до проекту закону, які ми включимо.

За результатами обговорення комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти законопроект № 5464 за основу. Прошу колег підтримати рішення комітету прийняти законопроект за основу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Костенко Роман Васильович.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Передайте слово Інні Совсун.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги, безперечно, ми розуміємо, що виробництво біометану є великою частиною світової ініціативи з досягнення кліматичної нейтральності та розвитку чистої енергетики. Це ті цілі, які ставить перед собою сьогодні світ, і ті, до яких так само повинна прагнути й Україна. Більше того, Україна задекларувала прихильність до Зеленого курсу, до того, що ми рухатимемося в цьому напрямку. Саме тому ми повинні працювати і підтримувати такі ініціативи, як запропоновано сьогодні в залі парламенту.

Окремо відзначу, що Україна як великий аграрний виробник та країна, у якої проблеми з енергобезпекою та енергозабезпеченням, має потрійний інтерес у тому, аби такі нові ініціативи розвивати.

В Україні є великий свій потенціал до розвитку біометану. За оцінками спеціалістів, Україна може нарощувати свій потенціал до 8 мільярдів кубічних метрів на рік, і це робитиме її помітною на світовій арені в цьому напрямі.

Окремо варто відзначити, що виробництво біометану, підтримка виробництва біометану уможлиблює створювати нові сталі моделі бізнесу та зменшувати викиди по всьому виробничому ланцюгу. Знову-таки, це ті цілі, які перед собою ставить Україна.

Додатково відзначу, що зараз ми вже знаємо, що міжнародні партнери, інвестори зацікавлені в тому, аби розвивати виробництво біометану в Україні. Так Європейський банк реконструкції та розвитку заявив про те, що вони зацікавлені в тому, аби інвестувати більше 50 мільйонів доларів кредитів для таких програм.

Тому цей законопроект так само цікавий для того, аби залучати інвестиції в українську «зелену» енергетику.

Тому ми підтримуватимемо це і сподіватимемося на швидкий розгляд у другому читанні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саврасов Максим Віталійович.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Михайлу Бондарю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). «Європейська солідарність». Добрий день! Ми, справді, розглядали на засіданні комітету цей законопроект, і, ви знаєте, всі закони, що підтримують енергетичну безпеку держави, чи це біометан, чи біоетанол, усе, що уможливить виробляти енергоносії власного виробництва, «Європейська солідарність» підтримуватиме. У першому читанні ми також голосуватимемо за цей законопроект. Але ми добре знаємо, що, як завжди, хороша ініціатива в остаточному підсумку може перетворитися на так звану кормушку для правлячої влади.

Тому до другого читання ми все-таки вимагатимемо, щоб прибрати те, щоб законопроект не перетворився на торгівлю гарантіями походження біометану з можливістю підтвердження споживачем «зеленого» метану шляхом видачі сертифікату походження.

Сподіваюся, що до другого читання це прибереться. Або поправками ми зробимо так, щоб тими сертифікатами, тими гарантіями не була, дійсно, сформована така торгівля.

А в першому читанні «Європейська солідарність» голосує.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Мамояну Суто Чолоєвичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

МАМОЯН С.Ч., член Комітету Верховної Ради України з питань правохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Шуфричу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шуфрич Нестор Іванович. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний головуєчий, шановні колеги! Безумовно, альтернатива в усьому потрібна, особливо, коли це стосується палива та енергоносіїв. Але давайте спочатку розберемося з тим, що ми вже маємо.

Ми сьогодні входимо до четвірки країн Європи, які мають можливість самих себе забезпечити газом. А саме: Росія, Норвегія, Румунія та Україна. У цих країнах ринку газу як такого немає, тому що він не потрібний їм. Ринок газу, про який нам зараз торочать, працює в країнах, які не мають газу власного видобутку.

На сьогодні для того, щоб забезпечити наших громадян, треба 14,2 мільярда кубів газу, це включаючи підприємства теплокомуненерго. Державні підприємства після втрати потужностей Чорноморнафтогазу видобувають 14,3 мільярда. Тобто українці можуть і мають право отримати газ вітчизняного видобутку, як це було за уряду (буду об'єктивним) Тимошенко і тоді, коли за цей напрям відповідав Юрій Анатолійович Бойко.

Нещодавно нове керівництво НАК «Нафтогаз України» вже сказало, що комерційна вартість українського газу – 2 тисячі 400 гривень, це вартість видобутку разом із усіма складовими. Виникає запитання: чому українці платять фактично податок на газ у розмірі 250-300 доларів, чим вони таке заслужили? Адже газ належить українському народові, який переплачує за нього станом на сьогодні в чотири рази, а завтра в п'ять-шість разів.

Тому ми вимагаємо український газ віддати українському народу і в три рази зменшити вартість тарифів.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Івану Григоровичу Кириленку, фракція «Батьківщина».

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, є хороший народний вислів, який лунає приблизно так: «хорошая мысль приходит опосля». Питання енергетичної безпеки країни за рахунок ресурсів сільського господарства порушувалося урядом Юлії Тимошенко двічі, коли вона була Прем'єр-міністром, і обидва рази на заваді ставало суперпотужне нафтогазове лобі, РосУкрЕнерго, усі добре пам'ятають, і таке інше.

Якби тоді прислухалися і запровадили програми використання біоенергії, біогазу, біоетанолу, біодизелю, Україна забула б, що таке енергетична залежність. Нарешті дійшло, коли ціна на газ у Європі стала 670 доларів за 1 тисячу кубів і коли ми зрозуміли, що це ляже, бо ми останні на цій трубі, на наш бідний народ, на нашу нещасну економіку, ми заговорили за альтернативні джерела.

Біогаз, біометан – цифри цієї не названо, я назву (ще тоді обраховувалося): 11 мільярдів кубів може дати лише сільське господарство. Зараз воно летить в атмосферу і є головним каталізатором потепління на планеті, не CO₂, а саме метан.

Друзі, уявіть, які можливості відкриваються перед Україною. Можна було це раніше запроваджувати, уже було б набагато легше. Але давайте хоча пізно, але, як кажуть, не втратимо цієї можливості. Це видобуток дармового газу в сільському господарстві, переробна галузь, тваринництво й інші джерела. Негайно підтримаємо і голосуємо цей законопроект, і скорочена процедура до другого читання.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кіт Андрій Богданович, після цього, бачу, Скороход. Два виступи, і переходимо до голосування.

Будь ласка, увімкніть мікрофон.

КІТ А.Б., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 126, Львівська область, самовисуванець). Стрийщина, Жидачівщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги! Насправді розглядаємо, з одного боку, дуже простий, а з другого – дуже важливий законопроект, який дає серйозний поштовх для розвитку цілої галузі альтернативної енергетики в Україні.

Потенційно виробництво біометану в Україні може становити практично 17 мільярдів кубометрів, що фактично дасть можливість серйозно наповнити

нашу трубу, в якій будуть проблеми після того, як відкриється «Північний потік-2».

Тому я вважаю, що серйозною альтернативою для України для заміщення російського газу, який буде виведений з «Північного потоку-2», може стати саме метан, вироблений в Україні, який має величезну додану вартість. Голосуємо «за».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, депутатська група «Партія «За майбутнє» обов'язково підтримає цю ініціативу в першому читанні, адже вона, дійсно, є дуже хорошою і покликана забезпечити енергетичну незалежність країни. Більше того, є екологічною і турбується про навколишнє середовище. Тому обов'язково треба підтримувати цю ініціативу.

До того ж це дуже добре, що ми доповнюємо альтернативні види палива поняттям «біометан», врегульовуємо питання створення і функціонування реєстру біометану, що передбачає порядок формування гарантій походження біометану, що дасть можливість контролювати якість біометану на ринку.

Тому обов'язково підтримуємо цей законопроект. А до другого читання трохи його доопрацюємо, щоб усе-таки він не відсилав щодо основних понять на підзаконні нормативні акти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Запросіть народних депутатів до залу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про альтернативні види палива» щодо розвитку виробництва біометану» ([№ 5464](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 300.

Рішення прийнято.

Дякую.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, затвердженого Законом України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України» ([№ 5121](#)).

Без обговорення. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до... (Шум у залі). Підходив голова комітету і сказав, що обійшов усі фракції, колеги (Шум у залі).

Олександр Михайловичу, наступного разу давайте об'єктивну інформацію, будь ласка.

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

До слова запрошується народний депутат України Павлюк Максим Васильович.

ПАВЛЮК М.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Добрий день, шановний головуючий, шановні колеги! До вашої уваги пропонується проект Закону «Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, затвердженого Законом України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України» (№ 5121) від 19 лютого 2021 року.

Головною метою законопроекту є впровадження норм Дисциплінарного статуту Збройних Сил України щодо такого виду заохочення, як раніше накладеного дисциплінарного стягнення, законодавче врегулювання механізму зняття раніше накладеного дисциплінарного стягнення, надання права таким військовим посадовим особам, як командир корпусу, командир військ оперативного командування, командувач виду, окремого роду військ (сил) Збройних Сил України застосовувати дисциплінарні стягнення щодо підпорядкованих їм військовослужбовців не нижче тих прав, що надані їх підлеглим військовим посадовим особам, а також врегулювання питання щодо поєднання чи роз'єднання обов'язкових умов з настанням або ж ненастанням однієї з них, командир стосовно військовослужбовця, якому накладено дисциплінарне стягнення у вигляді попередження про неповну службову відповідність, зможе прийняти рішення про переміщення цього військовослужбовця на нижчу посаду або звільнення його з військової служби.

Запропоновані зміни до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України не потребуватимуть додаткових витрат з державного та місцевих бюджетів.

Шановні колеги, прошу підтримати цей законопроект за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується голова Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Завітневич Олександр Михайлович.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуючий, шановні колеги! Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 9 червня 2021 року розглянув проект Закону України «Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, затвердженого Законом України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України» (№ 5121).

Метою законопроекту є відновлення норм Дисциплінарного статуту Збройних Сил України щодо такого заохочення, як зняття раніше накладеного дисциплінарного стягнення, законодавче врегулювання цього механізму.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України підтримує законопроект.

Комітет з питань бюджету ухвалив рішення, що проект закону не має впливу на показники бюджету.

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу визнав положення законопроекту такими, що регулюються національним законодавством країн – членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Міністерство оборони України повністю підтримує законопроект.

Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, затвердженого Законом України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України» (№ 5121) прийняти його в першому читанні за основу та в цілому.

Колеги, прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти. Саврасов Максим Віталійович.

САВРАСОВ М.В. Прошу надати слово Михайлу Забродському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Забродський.

ЗАБРОДСЬКИЙ М.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, дуже конструктивний і потрібний законопроект, а точніше уточнення, яке вже давно потрібно було зробити. Сподіваємося, що у процесі роботи робочої групи над новою редакцією загальних статутів для Збройних Сил усі ці недоліки також будуть враховані. Але зараз для

того, щоб Збройні Сили могли нормально функціонувати і жити, пропоную підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Люшняк Микола Володимирович.

ЛЮШНЯК М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 166, Тернопільська область, самовисуванець). Прошу передати слово Володимир Арешонкову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арешонков Володимир Юрійович.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане Голово, шановні колеги депутати! Законопроект, безперечно, важливий з точки зору предмета, якого він стосується. Тому що питання, які пов'язані з функціонуванням Збройних Сил України, створенням умов для виконання нашими військовими своїх обов'язків щодо захисту держави, безпеки громадян, є пріоритетними і важливими. Депутатська група «Довіра» зазначає, що саме тому цей законопроект треба підтримати.

Безумовно, йдеться начебто про такий вузький сегмент, про те, що стосується дисциплінарного статуту, врегулювання його окремих положень.

Але я хотів би звернути увагу на таке. Як на мене, останнім часом у нас не так багато на розгляді законопроектів, які стосуються врегулювання питань функціонування українського війська. Але скажіть мені, чи стало менше від цього дратівливих проблем? Нині багато говорять про те, що десь погіршується харчування наших військовослужбовців. Ходять чутки, що питання сучасного озброєння, виконання замовлень і таке інше також потрібно розглядати ретельно.

Є багато питань, які треба сьогодні вирішувати, тому що українська армія має бути сучасною і повинна мати всі умови, ще раз підкреслюю, виконувати свої професійні обов'язки.

Тому вважаємо, що потрібно на «годині запитань до Уряду» заслухати ситуацію, яка стосується Міністерства оборони, і розробити нам, депутатам, комплекс заходів, щоб допомогти українським військовослужбовцям.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. Прошу передати слово Сергію Рудіку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рудик Сергій Ярославович.

РУДИК С.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні українці, кажуть, що якщо людина талановита, то вона талановита в усьому. А якщо талановита група людей? А якщо це ціла фракція? А якщо це ціла фракція представляє в цілому Президента і всю владу в цій державі? Уявіть, скільки хорошого вони могли б зробити для цієї країни, якби тямали в тому, що вони прагнуть реформувати, або іншими словами – були компетентними.

У цьому залі 7 жовтня 2019 року оця монобільшість внесла зміни до Дисциплінарного статуту ЗСУ, скасувавши такі дисциплінарні заохочення, як повернення людини на посаду, чи інші якісь стягнення, якщо військово-службовець щось скоїв. От взяли і зняли.

Усі подумали, мабуть, так глибоко прониклися хлопці та дівчата, вникли в тему, можливо, пройшли війну – хтось служив, хтось продовжує бути офіцером резерву, а ні – зробили ляп. Добре, що цей ляп зробили лише в цьому законі, бо його не зняли з Додатку № 3 цього ж Дисциплінарного статуту і досі ця норма не працює в армії. Я знаю, про що кажу, бо на власні очі бачив ці накази. Ця норма досі присутня у Статуті Національної поліції, ця норма досі працює у Статуті Служби цивільного захисту, у внутрішніх військах. Але оці генії взяли і зняли.

Товариство, не можна за це голосувати за основу та в цілому, лише за основу, тому що навіть зараз, повертаючи цю норму, вони не дають можливості людині, яку понизили на посаді, повернутися на цю посаду, бо це вже за своєю суттю не є заохоченням. А хочете зробити щось краще, підіть на службу в резерв і проведіть свої депутатські канікули, як я і Соломія Бобровська, у реальних військових частинах, тоді ви цю дурню не будете пропонувати людям.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Васильович Костенко.

КОСТЕНКО Р.В. Шановні колеги! Насправді важливий законопроект, і фракція «Голос» завжди підтримує всі нормальні законопроекти, які стосуються безпосередньо захисту наших військовослужбовців і Збройних Сил України.

Але на догоду цьому хочеться сказати, що ми маємо комплекснішу проблему, ніж просто прийняття одного законопроекту. Нам треба вирішити питання з усіма проблемами, які зараз є в Міністерстві оборони України. Уже другий рік поспіль ми зриваємо державне оборонне замовлення. Що це означає? Це означає, що солдати, які на передовій, не отримують того спорядження, озброєння, що потрібне для захисту нашої держави. І найголовніше, що ми як парламент нічого не робимо. У нас залишається на місці людина, яка за це несе персональну відповідальність.

Тому я звертаюся до влади, до Офісу Президента, до вас, шановні колеги, з тим, що нам треба прийняти це рішення, змінити міністра оборони і нарешті

почати працювати для наших Збройних Сил. Не міняти один пункт і один законопроект, а комплексно, стратегічно міняти всю нашу військову політику.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, хто ще з мотивів планує виступити?

Бачу, Мамка Григорій Миколайович. Після цього переходимо до голосування.

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні народні депутати! Насамперед звертаюся до українського народу, тому що народним депутатам у залі мало що потрібно у зв'язку з таким відношенням і слуханням авторів законопроекту і таке інше.

Хочу зазначити, що я хотів би почути з трибуни про те, що, справді, прийняли законопроект і трохи промахнулися в турборежимі, і що визнає якісь помилки влада, і хочуть їх виправити.

У цьому законопроекті йдеться про дуже просту річ – потрібно застосувати термін – замість півроку на три місяці і таке заохочення, зверніть увагу, – зняття раніше накладеного стягнення.

Але процедурно у статуті, по суті, немає норм, як ця процедура виглядатиме. Наказ щодо заохочення, проведення перевірки щодо процесу заохочення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Комітет рекомендує за основу та в цілому. Немає заперечень? Є заперечення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, затвердженого Законом України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України» ([№ 5121](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 310.

Рішення прийнято.

Заперечують щодо прийняття в цілому.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування до засуджених та осіб, які тримаються під вартою, заходів примусового годування» ([№ 4323](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник міністра юстиції Банчук Олександр Анатолійович.

БАНЧУК О.А., заступник міністра юстиції України. Добрий день, шановний Голово, шановні народні депутати! На ваш розгляд пропонується законопроект, який передбачений планом законопроектних робіт Верховної Ради під пунктом 376.

Суть цього законопроекту – це наші юридичні зобов'язання перед Радою Європи, тому що є проти України рішення Європейського суду з прав людини «Невмержицький проти України». Відповідно до цього рішення ми зобов'язані передбачити в законодавстві процедуру для примусового годування осіб, які тримаються під вартою, та засуджених осіб. Тому що наразі в законодавстві відсутня відповідна гуманна процедура, у разі якщо особа з тих чи інших причин відмовляється приймати їжу.

Що цей законопроект передбачає? Перше – це те, що лише у випадку, якщо є ризик смерті особи, то можна застосовувати цю процедуру. Друге – це має бути відповідний висновок лікаря. Третє – це має бути супроводження лікарем цієї процедури. Четверте – це те, що має бути рішення суду для початку цієї процедури.

Важливі елементи цієї процедури – це те, що без рішення суду заборонено застосовувати цю процедуру. Важливо, що також буде повідомлення прокурора, Уповноваженого Верховної Ради з прав людини щодо кожного факту застосування цієї процедури.

На підставі внесення таких змін буде розроблена певна процедура відповідно Кабінетом Міністрів, у якій передбачатимуться конкретні медичні дії щодо гуманного застосування процедури годування.

Тому закликаю підтримати цей законопроект і виконати одне наше зобов'язання перед Європейським судом з прав людини, яке випливає із рішення «Невмержицький проти України».

Дякую за увагу. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується голова підкомітету Комітету з питань правової політики Фріс Ігор Павлович.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Вітаю, колеги! На ваш розгляд пропонується законопроект № 4323 щодо примусового годування осіб, які тримаються під вартою.

За дорученням Голови Верховної Ради України від 6 листопада 2020 року Комітет Верховної Ради України з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 1 квітня 2021 року (протокол № 51) проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування до засуджених та

осіб, які тримаються під вартою, заходів примусового годування» (№ 4323 від 5 листопада 2020 року).

Як щойно повідомив представник Міністерства юстиції, цей законопроект потрібен виключно з метою виконання певних зобов'язань, які Україна брала на себе щодо Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року.

На наше звернення до комітету надійшли висновки профільних комітетів Верховної Ради. Враховуючи це, на підставі викладеного, Комітет з питань правової політики Верховної Ради України вирішив рекомендувати Верховній Раді України проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування до засуджених та осіб, які тримаються під вартою, заходів примусового годування» (№ 4323 від 5 листопада 2020 року), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. Прошу передати слово Лубінцю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, кому?

Лубінець Дмитро Валерійович.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (одномандатний виборчий округ № 60, Донецька область, самовисуванець). Шановна президіє, шановні народні депутати! Депутатська група «Партія «За майбутнє» голосуватиме і підтримуватиме цей законопроект, хоча серед наших колег є різні думки. Хтось вважає, що це не треба робити, що це все-таки особистий вибір людини – чи голодувати, чи не голодувати.

Але якщо ми як законотворці виходимо з юридичних норм, то абсолютно правильно була сказана позиція міністерства і профільного комітету. І Комітет з питань правової політики, який займається правами людини, виходить з того, що є рішення Європейського суду з прав людини «Невмержицький проти України», у якому чітко ЄСПЛ зазначає, що держава повинна зберігати життя людини, і примусове годування людини – це не тортури, це те, що повинна держава виконувати – зберігати життя людини, що є найголовнішим.

Насправді для того щоб застосувати цей метод годування, хочу всім пояснити, що, по-перше, потрібно, щоб людина тривалий час, справді, голодувала

і щоб це вже становило загрозу її життю. Треба, щоб було рішення суду на підставі висновку лікаря, що, дійсно, людина вже може померти. Щойно починається ця процедура, автоматично повідомляється Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, а якщо така людина неповнолітня, то й відповідний орган, який за це відповідає.

Тому з юридичної точки зору Україна зобов'язана це зробити. Ми як український парламент зараз маємо внести зміни до чинного законодавства саме тому, що якщо ми це не зробимо, то Європейський суд з прав людини вимагатиме від нас це зробити, і громадяни України також будуть звертатися та захищати своє право.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арешонков Володимир Юрійович.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Шановний пане Голово, шановні колеги депутати! Безперечно, ні в кого не викликає сумніву позиція, що наше українське законодавство має бути максимально імплементоване в європейське законодавство.

У цьому контексті мій попередній колега згадував рішення Європейського суду з прав людини, а я можу ще додати, що ця історія пов'язана ще з 2005 роком, коли була прийнята Стамбульська конвенція, і після цього ще цілий ряд рішень європейських судових інституцій, що стосувалися прав людини, прав засуджених або тих осіб, які перебувають у стані попереднього ув'язнення.

Так от, примусове годування. Багато дискусій: чи це гуманно, скажімо, чи можливо допускати такі ситуації, де виникає ризик і загроза життю людини? Хочу нагадати, що Конституція України чітко визначає, що життя кожної конкретної людини і громадянина є найвищою цінністю нашої держави. Тому, безперечно, ми маємо все робити для того, щоб унеможливити такі ситуації, коли є ризик і загроза життю. Навіть тоді, коли, скажімо, засуджений або особа, яка підозрюється, створює таку ситуацію, коли шляхом голодування вона висловлює свій протест проти певної ситуації.

Тому треба підтримати цей законопроект. Ще раз підкреслюю, що чітко окреслені шляхи, починаючи від висновку лікаря, на підставі всіх необхідних документів, аналізів і таке інше, далі рішення суду, – лише після цього включається механізм годування.

Це необхідний законопроект. Депутатська група «Довіра» голосуватиме за нього і закликає інших колег...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко Ірина Володимирівна.

Князевич Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, Ірино Володимирівно.

Шановний пане Голово! Шановні колеги! Тут взагалі не повинно бути дискусії щодо того, чи примусово годувати чи не годувати осіб, які відповідно вдаються до такого кроку, як на мене, відчаю під час перебування в місцях позбавлення волі.

Рішення «Невмержицький проти України» не про це, а про те, що країна повинна визначити чітку процедуру застосування відповідного годування щодо таких осіб. У нас це відбувається, але чіткої процедури немає. Саме в цьому найбільша проблема. Люди на це дуже сильно скаржаться, тому що ми не знаємо, що робиться за стінами місць позбавлення волі, у якій спосіб, зокрема служби, які охороняють засуджених чи ув'язнених, насильницьким способом чи в інший спосіб це роблять. Тому треба, щоб ми такого роду процедури обов'язково застосували, і тоді ця процедура буде чіткою, відкритою і зрозумілою для всіх.

Для чого треба ця процедура? Тому що люди вдаються лише тоді, коли не можуть знайти захисту ані в судовій, ані в правоохоронній системах. Це буває в тих закритих системах, які є авторитарними, тоталітарними або наближаються до них. Пригадайте, як голодували наші політв'язні в Росії, те, що відбувається зараз у Білорусі. Такі випадки зустрічаються і в Україні, чи можуть трапитися, тому що акти свавілля є цілком очевидними і на них треба реагувати.

Останній приклад, коли відбувався суд над генералом Павловським, стосовно якого, вдумайтеся, суд виніс рішення доправити до суду під час розгляду питання, а слідчий ДБР своїм розпорядженням заборонив виконувати рішення суду, щоб доправити підсудного до будівлі суду. Коли ж суддя змушений був піти на те, щоб із використанням відеозв'язку провести відповідний допит, то в той момент у місці позбавлення волі раптово вибило інтернет, що свідчить про те, що людину спеціально заганяють в умови, за яких вона не може по-іншому реагувати, ніж вдаватися до таких крайніх заходів. Ось про що потрібно говорити, що треба застерігати своїм законодавством. Треба рухатися далі.

За це ми обов'язково проголосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Железняк.

Юрчишин Ярослав Романович.

ЮРЧИШИН П.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 13, Вінницька область, самовисуванець). Шановні колеги, шановні слухачі! Насправді Україні критично важливо реалізовувати і виконувати рішення Європейського суду з прав людини, бо саме в цьому є відмінність між нами та країною-агресором, яка повністю ігнорує такі рішення.

Звісно, може когось насторожувати те, що в назві законопроекту є термін «примусове». Це чіткий юридичний вислів, і він не передбачає фактично того, що за будь-яких умов людину, яка, можливо, приймає рішення стосовно протесту про несправедливість через голодування хоча б якось вплинути на перебіг

процедури досудового і судового спорів, примусово в обов'язковому порядку, як це відбувається часто в каральних структурах, годуватимуть.

Але ми як цивілізована країна, яка будує верховенство права, не можемо допускати того, щоб у тюрмах гинули люди через недосконалість нашого законодавчого поля. Тому маємо два критичні аспекти, які примушують голосувати за цей законопроект.

Перший – демонструвати, що ми країна, яка поважає права людини і відповідно реагує на рішення Європейського суду з прав людини. Другий – гуманізм і потреба провадити такі, скажемо, досить дискусійні норми у відповідність із міжнародним правом.

Чи є тут певні ризики? Звісно, є. Існує певна дискреція лікаря, але це цілком можна поправити до другого читання. Профільний антикорупційний комітет не побачив корупційних ризиків у цьому законопроекті. Тому в першому читанні підтримуємо, доопрацьовуємо до другого читання, щоб зробити цю процедуру максимально європейською, і виконуємо рішення Європейського суду з прав людини.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

З мотивів – Костін, Мамка. Від депутатської групи «Партія «За майбутнє» виступали... *(Шум у залі)* Ні. Що означає ще раз? Костін, Мамка, і після цього переходимо до голосування.

Костін Андрій Євгенович.

КОСТІН А.Є., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики *(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги, цей законопроект не лише щодо виконання рішення Європейського суду з прав людини, ми розуміємо, що це наш обов'язок. Цей законопроект щодо, дійсно, впровадження гуманної процедури, яка буде передбачена законом, гуманної процедури збереження життя людей, які перебувають під контролем держави, навіть якщо з будь-яких причин вони самі хочуть позбавити себе життя.

Ми розуміємо, які складнощі психологічного характеру в деяких випадках відчуває людина, яка перебуває в такому стані.

Наш обов'язок унормувати це через міжнародні стандарти, тобто лише через висновок лікаря і відповідне судове рішення.

Тому фракція політичної партії «Слуга народу» голосуватиме «за» та підтримуватиме цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мамка Григорій Миколайович.

МАМКА Г.М. Шановні народні депутати! От слухаю виступи і авторів законопроекту, і представників, і народних депутатів. Ви уявляєте, говорити такі речі, що цей законопроект на виконання рішення Європейського суду з прав людини... То рішень Європейського суду в Україні нині дуже багато, щодо яких законом не внормовані ті порушення, що допустили на рівні України в українському правосудді. Це таке перше риторичне питання.

Цей законопроект стосується осіб, які перебувають під вартою. А чому якщо позбавлення волі з боку держави існує в адміністрації? Є? Є. Голодувати можуть? Можуть.

Питання стосується процедури. Європейський суд з прав людини каже, щоб розробили таку процедуру, яка зберігатиме життя людини. Процедура ця буде медичною, будуть годувати з ложки. Ну, цього ж абсолютно немає, яка технологія використовуватиметься для цієї історії. Ми не підтримуватимемо в першому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Будь ласка, займіть свої місця, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування до засуджених та осіб, які тримаються під вартою, заходів примусового годування» ([№ 4323](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до статті 14 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» щодо уточнення окремих положень» ([№ 5559](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

До слова запрошується народний депутат України Фріс Ігор Павлович.

ФРІС І.П. Ще раз вітаю вас, колеги! Знаєте, цей законопроект може комусь здатися смішним, це вже такий закон має відповідну назву «Закон про одну гривню». Проте 22 травня цього року один з хедлайнерів розвитку банківського сектору в нашій державі написав пост у *Facebook* про те, чим держава відрізняється від приватного бізнесу – приватний бізнес завжди хоче сервісу, а держава завжди робить якісь перепони для розвитку цього бізнесу, для вільного

розпорядження коштами громадами. А вже 25 травня я зареєстрував цей законопроект.

Про що він? Фінмоніторинг – про переказ готівкових коштів. Проста формула, що не потребує первинного фінансового моніторингу переказ коштів, які не перевищують 5 тисяч гривень. Начебто все нормально. Але людям (а це, за даними експертів, близько 13 мільйонів переказів за рік у нашій державі), щоб перерахувати 5 тисяч гривень, мають перерахувати 4 тисячі 999 гривень однією платіжкою і 1 гривню – другою платіжкою. Незручно.

Чому не поправити і написати, що підлягають первинному фінансовому моніторингу готівкові операції, які перевищують 5 тисяч гривень, і тим самим 5 тисяч зарахується до загальної суми одного первинного платежу.

Давайте проголосуємо цей законопроект зразу в цілому, щоб показати, що держава, а ми в тому числі і є державою, має бути сервісною і зручною для наших громадян.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається голові підкомітету Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Ользі Михайлівні Василевській-Смаглюк.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одно-мандатний виборчий округ № 96, Київська область, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги, Комітет Верховної Ради з питань фінансів, податкової та митної політики на своєму засіданні 8 липня 2021 року розглянув законопроект № 5559 від 25 травня 2021 року, внесений народним депутатом України Фрісом Ігорем Павловичем, та, керуючись положеннями статті 108, частини другої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, вирішив рекомендувати Верховній Раді України проект Закону «Про внесення змін до статті 14 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» щодо уточнення окремих положень» прийняти за основу та в цілому. З урахуванням пропозицій комітету викласти назву законопроекту в такій редакції: про внесення зміни до пункту 8 частини вісімнадцятої статті 14 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» щодо уточнення окремих положень».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність обговорити? Не треба. Так, добре. Наполягаєте?

Тоді прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти. Законопроект про 1 гривню будемо більше обговорювати. Будь ласка. Святе право народних депутатів.

Слово надається народному депутату Лозинському Роману Михайловичу, фракція «Голос».

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Прошу передати слово Галині Васильченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галина Васильченко. Будь ласка.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., *член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»)*. Львівщина. Шановні колеги, цей законопроект насправді є технічним, але доволі важливим у процесі фінансового моніторингу. Просимо всіх підтримати в першому читанні, якщо буде пропозиція в цілому, бо там немає чого додавати серед поправок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Синютці Олегу Михайловичу.

СИНЮТКА О.М., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. Прошу передати слово Ніні Петрівні Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., *член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. Шановні колеги, шановні українці! Я просто хотіла б наголосити на тому, що півтора року ви просто мучитеся, не розуміючи, як можна зробити готівковий переказ і що від вас вимагають, коли вам кажуть: напишіть 4 тисячі 900 чи 4 тисячі 999 гривень.

Я сама була свідком початку дії цього закону в квітні, здається, 2020 року, коли взагалі в Ощадбанку, у всіх відділеннях банків відбувалася якась незрозуміла ситуація. Люди ж не розуміють, що 1 копійка впливає на те, що їхній переказ підлягатиме первинному фінансовому моніторингу.

Такі методологічні помилки, а можливо, це не методологічні. Це був урядовий проект закону, який потребував ще доопрацювання. Ви його дуже швидко гнали, не зрозумівши суті. Цей закон прийнятий у цій залі, тому ми вже несемо відповідальність, що півтора року люди страждають, зокрема ви несете відповідальність.

До речі, до цього закону ще є багато виправлень, багато проектів законів, які треба розглядати, не боятися. Тому що 1 копійка вплинула на 13 мільйонів переказів. Порахуйте, скільки людей страждали від того, що не знали, що робити далі.

Тому, звісно, цей законопроект треба підтримувати за основу та в цілому. Але я закликаю і уряд, і профільний комітет, який дуже боїться підходити до розгляду змін до цього закону, що не треба боятися, є такі норми, які просто шкодять всьому суспільству й економіці. Тому я просила б трохи більше вникати в ці питання і розглянути всі проекти законів і внести зміни для того, щоб цілком нормально працювала вся економіка у країні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Лубінцю Дмитру Валерійовичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Прошу передати слово народному депутату Батенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Батенко Тарас Іванович. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Дякую. Шановні колеги, фактично за результатами робочого тижня в нас, напевно, не було такого дня, щоб ми не виправляли помилок, наголосованих під час так званого турборежиму нашої роботи, скажімо, півтора-два роки тому. Поспішиш – людям нашкодиш. Оце ми людям сюрприз зробили, коли голосували за такі нововведення щодо фінмоніторингу.

Цей законопроект (дякую Ігорю Фрісу, який ініціював його прийняття) не про олігархів, не про відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, не про фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї, він про простих громадян, які страждають, і таких платників, як ми знаємо, понад 13 мільйонів в Україні. Цей законопроект про ціну 1 гривні чи 1 копійки для звичайних простих людей.

Тому я вважаю, що ми повинні сьогодні прийняти його за основу та в цілому, і в такий спосіб показати, що хоч якось дбаємо про громадян, коли

місяцями говоримо про покращення життя простих людей, а не можемо прийняти нічого щодо покращення тарифної політики, спроможності знизити пільговий тариф до 250-400 кіловат і таке інше. Лише про це говоримо з трибун і із ефірів телеканалів.

Давайте голосувати «за». Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

На підтримку Мамка Григорій Миколайович.

МАМКА Г.М. Шановні народні депутати, український народ! Хочу звернутися і нагадати шановним депутатам про виступ-звіт Маркарової, яка, коли була міністром, розказувала, що людям буде так легше, що межа фінансового моніторингу зі 150 тисяч кіловат перескочить на 300. Пам'ятаєте? Лише коли народні депутати ставили їй питання щодо 5 тисяч, вона забувала чомусь відповідати. Тому ми і ведемо мову щодо цих 5 тисяч.

У мене запитання вже до залу, до авторів законопроекту. Якщо ви пішли вже на поведі на прохання фінмоніторингу, який просто засипаний цими перевітками і не зобов'язаний давати жодного висновку щодо 5 тисяч, то треба ж говорити про це відкрито, а не у вигляді ініціативи щось виправити, що вже півтора року поставило боком той фінмоніторинг. Кажіть правду, тоді чутимуть і народ України, і народні депутати. Це перше.

Друге. Потрібно все-таки звернути увагу і розібратися із законом щодо запобігання та протидію легалізації доходів, тому що заробітна платня зростає, інфляція зростає, відбувається здешевлення гривні. А чому 5 тисяч – ми зависли на періоді двох років? А може, зробити вищу межу? А хто ж контролюватиме операції, які передаються з рук в руки по 5 тисяч? Довідки писатимуть? Як цей механізм буде врегульовано? Зовсім ніяк.

Ми не підтримуватимемо цієї ініціативи, тому що виступаємо за комплексний підхід щодо створення тих законодавчих норм, які врегулюють, справді, легалізацію коштів, що здобуті злочинним шляхом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шахов – з мотивів, після цього переходимо до голосування. Так?

Шахов Сергій Володимирович.

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра». Шановні колеги, що ми чуємо сьогодні в цій залі? Формальний

законопроект. Жодної секунди у своєму житті кожен з вас не зможе купити навіть за мільярди гривень, не те, що за гривню, за яку сьогодні говорять. Два роки страждають люди.

Чому в цій залі не приймаються ті закони, які потрібні людям: щодо зниження тарифів, а не підвищення, щодо зниження ціни на газ, щодо ціни на видобування газу? Хто відповідатиме за те, що державні компанії сьогодні зруйновані? Збитки – 19 мільярдів гривень у «Нафтогаз України», 12 мільярдів гривень в «Укрзалізниця». Отримують по 100 мільйонів гривень премії, хтось там сидить, протирає п'ятою точкою крісла. Коли люди, справді, відчують і побачать зміни в нашій країні, такій багатій, яка в четвірку найбагатших держав світу входить за надрами? Ми – найбагатша держава...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 3 мотивів, Фріс.

ФРІС І.П. Я починав з обговорення цього законопроекту і спробую завершити. Ви знаєте, дуже цікаво було чути, коли опозиція говорить про те, що цей законопроект на допомогу людям, але ми за нього не голосуватимемо, тому що погано зробили і не хочуть виправляти.

Друзі, ми і голосуємо для того, щоб нашим людям стало легше. Це робимо ми – «Слуга народу».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніколаєнко Андрій Іванович – з мотивів, і після цього голосуємо.

НІКОЛАЄНКО А.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Хочу підправити шановного колегу Ігоря, який сказав, що опозиція – проти. Я як представник опозиційної фракції хочу сказати, що «Батьківщина» підтримує зазначений законопроект, тому що минуло 25 років і вартість 1 гривні для життя українця, на жаль, набагато знецінилася, бо економіка в кризі. Але це точно спростить життя сотням тисяч або мільйонам українців, які щодня, переказуючи ті чи інші кошти, потрапляють під фінансовий моніторинг, це зробить їх життя зручнішим.

Тому «Батьківщина» підтримуватиме цей законопроект, він цілком логічний, виправляє технічну помилку і недоречність.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Комітет рекомендує прийняти за основу та в цілому. Немає заперечень? Немає.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 14 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» щодо уточнення окремих положень» ([№ 5559](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 321.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 14 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» щодо уточнення окремих положень» ([№ 5559](#)) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 315.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Дякую.

Наступне питання порядку денного – Звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань перевірки та оцінки стану акціонерного товариства «Українська залізниця», розслідування фактів можливої бездіяльності, порушення законодавства України органами управління зазначеного підприємства, що призвели до значного погіршення технічного стану підприємства та основних виробничих показників. Це проект постанови [№ 5814](#).

До слова запрошується голова тимчасової слідчої комісії Гришина Юлія Миколаївна. Дайте їй 4 хвилини.

Зачекайте! Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Будь ласка, дайте 4 хвилини Гришиній.

ГРИШИНА Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, добрий день! Насамперед хочу подякувати всім фракціям, які підтримали ідею створення тимчасової слідчої комісії з питань перевірки стану акціонерної компанії «Укрзалізниця».

Хочу подякувати всім членам і експертам ТСК, за допомогою яких протягом цих шести місяців ми розгрібали ці авгієві стайні «Укрзалізниці».

Саме завдяки плідній співпраці професійних залізничників, членів ТСК та наших експертів проміжний звіт тимчасової слідчої комісії містить глибоку аналітику більше як на 100 сторінках і проливає світло на найгостріші і кричущі проблеми, які є в державній компанії.

Що ми констатуємо на сьогодні? Стан, у якому опинилося державне підприємство «Укрзалізниця», уже не дає можливості йому повною мірою виконувати свої основні завдання: перевезення вантажів і пасажирів.

ТСК у проміжному звіті назвала конкретні прізвища справжніх винуватців такого становища на «Укрзалізниці». Про кого йдеться? Насамперед це топменеджмент цієї компанії, що є непрофесійними, некваліфікованими залізничниками, а їхня корупція та невігластво завдають непоправних втрат державному перевізнику.

На сьогодні ми констатуємо, що керівництво «Укрзалізниці» не береже та не розвиває довіреного їй державою майна та основних фондів. Перевіркою встановлено втрату, вдумайтеся, третини вартості основних фондів.

За п'ять років, які ми досліджували, «Укрзалізницею» план капіталовкладень виконано лише на 65 відсотків. Уявіть собі, ще не освоєно в цьому напрямі майже 30 мільярдів гривень. Внаслідок цього інфраструктура нашої залізної дороги в критичному становищі, питання безпеки руху в Україні стало вже швидше дивом, ніж правилом, на жаль.

Ще одна причина негараздів в «Укрзалізниці» – це значний вплив олігархічних груп, які регулярно недоплачують «Укрзалізниці», у тому числі і за тарифи щодо вантажних перевезень. Це позбавило «Укрзалізницю» за останні п'ять років 100 мільярдів гривень.

Що стосується позитиву. З призначенням нового керівника Міністерства інфраструктури нам вдалося вирішити питання з підвищенням тарифів на вантажні перевезення, що дасть можливість отримати додаткові кошти для розвитку інфраструктури і соціального забезпечення працівників «Укрзалізниці».

Звертаючись до Прем'єр-міністра України, до міністра інфраструктури, хочу сказати про те, що відбувається певний рух щодо зміни топменеджменту «Укрзалізниці», але він недостатній. Крім того, що топменеджмент «Укрзалізниці» терміново треба змінювати, ще й потрібно притягати цих людей до відповідальності відповідно до тих пунктів, які конкретно вказані в нашому проміжному звіті.

Ще коротко. Ми вчора прийняли законопроект, який відкриває заробітні плати державних чиновників, членів наглядової ради і членів правління. Тепер ми побачимо, які вони отримують заробітні плати. Наступним кроком повинно бути – проведення їх заробітних плат у відповідність із ефективністю їх роботи.

Тому, колеги, прошу підтримати звіт нашої тимчасової слідчої комісії.
Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати? Прошу записатися: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату України Урбанському Анатолію Ігоровичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

УРБАНСЬКИЙ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 143, Одеська область, самовисуванець). Прошу передати слово Рудіку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Рудик Сергій Ярославович. Будь ласка.

РУДИК С.Я. Шановні колеги, на початку цього року депутатська група «Партія «За майбутнє» направила звернення до голови тимчасової слідчої комісії з рішенням про включення до складу комісії такого собі пана Рудика. І диво! Тимчасова слідча комісія була зайнята важливими документами щодо роботи «Укрзалізниці», що не знайшла до вересня часу розглянути це звернення.

Отже, наша група не представлена в цій геніальній комісії, яка стільки зробила. Якби ж включили цього Рудика, то він сказав би не лише українцям, а й членам цієї комісії, що мало б бути в цьому звіті основного і чого немає.

94 відсотки доходу такого підприємства, як «Укрзаліниця», складає інфраструктура: це тяга і колії. Так ось, правління свідомо, щоб отримати захмарні надбавки, зарплати, премії, не вкладає коштів у інфраструктуру, щоб на папері показувати прибутковість підприємства. Тому що в їхніх контрактах записано, чим вища прибутковість, тим більші їхні премії, зарплати. Усе, це ключове.

Те, що ви написали, – це лірика, це другорядні питання. Будь-яка держава в особі уряду мала б це контролювати, не вкладаючи коштів. Ви що, не бачите, у якому становищі «Укрзаліниця»? Ви не бачите, які вагони? Ви не бачите, у якому свинстві їздять наші люди? А ви кажете, що вони там трять час не на те. Це перше.

Друге. Скажіть мені, чому ви не дасте по руках керівникам цих правлінь за те, що вони закупають техніку в імпортерів? У нас є Крюківський завод, який може бути гідним конкурентом. Скажіть про це з цієї трибуни, не кажіть дякую за те, що нам «Укрзаліниця» допомагала, зробила, ми так важко працювали... Це ключове.

Українці мають поставляти свою продукцію, у нас є хороші, якісні варіанти – про це тут кажіть. У вас повинна боліти душа, і люди мають бачити, що у вас ця душа болить, з цієї трибуни...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зінкевич Яна Вадимівна.

ЗІНКЕВИЧ Я.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лерос Гео Багратович.

ЛЕРОС Г.Б., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні українці! Єдина ТСК, яка на сьогодні повинна звітувати в цій залі, – це щодо зриву спецоперації стосовно «вагнерівців». Нас, українців, цікавить, хто з цієї парочки – пан Зеленський чи його «секретарша» Єрмак – злили цю спецоперацію.

Пане Зеленський, можете скільки завгодно призначати своїх друзів, знайомих на керівні державні посади, але ви перетворюєте цю країну на мафію, філіал мафії. Добре, що є тут такі люди, як пан Тищенко...

ГОЛОВУЮЧИЙ. (*Шум у залі*).

Що це відбувається? Зупиніться. Зупиніться, відпустіть колегу.

Що ви робите? (*Шум у залі*). Ні, ви це знаєте (*Шум у залі*). Відійдіть від трибуни. Він з місця продовжить. Яка різниця? Відійдіть. Якщо буде щось погане... (*Шум у залі*). Відійдіть (*Шум у залі*).

Оголошується перерва на 15 хвилин.

Продовжіть час з того, коли... Ні, не заново, а коли зупинив Тищенко. І давайте якісь інші методи впроваджувати, тут у нас не спортзал.

Перерва оголошується завершеною. Дайте час завершити те питання, яке обговорювалося. Скільки часу було?

ЛЕРОС Г.Б. Шановні українці, найцікавіше, що мене перервали на фразі, що Зеленський перетворює країну на філіал мафії. Зараз ви побачили, як ця мафія («інститут смотрящих») працює. Пане Зеленський, ви ведете країну в прірву, і до цього ваші шавки доводять. Ваш Єрмак може шептати вам на вухо, що ви – найвеличніший лідер країни. Ви – найвеличніше посміховисько країни. Ви з вашим Єрмаком є пухлиною, яку вже сьогодні треба оперувати. Ганьба вам та вашим «смотрящим» покидькам! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович (*Шум у залі*).

Щойно Юлія Миколаївна його оголосила (*Шум у залі*).

Давайте спочатку.

БОНДАРЄВ К.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні друзі, під час роботи тимчасової слідчої комісії ми побачили кричущі факти корупції, безвідповідальність наглядової ради, а також всього керівництва.

Лише хочу вам доповісти один факт. Засідання наглядової ради на теплоході «Хвиля» (в «Укрзалізниці» є власний теплохід «Хвиля»). Ми, а також увесь український народ, заплатили за це 400 тисяч гривень, щоб відпочивала наглядова рада.

За останні п'ять років – 50 кримінальних справ. Уявіть собі, яка кількість працюючих і які безмежні простори корупції – лише 50 кримінальних справ було порушено силовиками, 30 з них розслідуються райвідділами поліції. Це говорить про те, що силовики покривають цю корупцію. Безвідповідальність – це сьогодні слоган «Укрзалізниці», а також Міністерства інфраструктури.

За рахунок кого сьогодні розв'язуються ці всі проблеми? За рахунок бізнесу. Підвищується вартість перевезень. До чого це призводить? Ми втрачаємо ринок перевезень, зменшується кількість перевезень. Ідуть люди на перевезення автодорогами, куди вкладаються шалені кошти.

Ця безвідповідальність – це криза, яку треба долати. Сьогодні вже два місяці як не повинна працювати ця наглядова рада. Але ж нових членів не обирають, отже, це комусь вигідно. Треба негайно розв'язувати цю проблему.

Ми зверталися до уряду, до Прем'єр-міністра, ми просили, щоб негайно призначили нових членів наглядової ради і порушили відповідні кримінальні справи стосовно тих, хто працював і відпочивав за наш...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шуфрич Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Прошу передати слово шановному депутату Олександр Колтуновичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Безумовно, наша фракція підтримує звіт тимчасової слідчої комісії з питань, які пов'язані з «Укрзалізницею».

Я хотів би звернути увагу, що були досить влучно підмічені питання і щодо тарифів, і щодо зменшення обсягів вантажообігу і пасажирообігу. Вважаю, що це проблема не стільки ваша, скільки проблема, яку вам залишили у спадок ще з 2014 року.

Певна корпоратизація, багато інших речей і наглядові ради призвели до падіння кількості перевезень пасажирів. Більше ніж у шість разів збільшилася кількість порівняно з 2013 роком. Для вашого звіту: у 2013 році перевезли 425 мільйонів пасажирів, у минулому – лише 68, зменшення більше ніж у шість разів. Що стосується перевезення вантажів так само: якщо в 2013 році цифра була 442 мільйони тон, то в минулому – 305, у півтора разу менші цифри.

Точно так само я погоджуюся і з тарифами, коли олігархи собі лобіювали певні тарифи впродовж цих років, і ця тенденція має бути змінена, і вона є в цьому звіті.

Ще один дуже важливий момент – те, про що було сказано колегою Сергієм Рудиком: не може *General Electric* витіснити вітчизняного товаровиробника з внутрішнього залізничного ринку, має бути захист національних економічних інтересів і вітчизняного товаровиробника. Це має бути в залізниці.

Останній момент щодо наглядових рад. Повторюся, законопроект [№ 4199](#), я один із співавторів. Ми маємо обмежити участь журналістів у наглядових радах «Укрзалізниці». Там люди мають бути з досвідом роботи в галузі, з відповідним дипломом транспортного інституту. Підприємство «Укрзаліниця» має отримувати не збитки, а прибуток, і лише тоді вони можуть отримувати розумну виплату, обмежену відповідними мінімальними заробітними платами.

Ми підтримуємо цей звіт, але, повторюся, мають бути внесені реальні зміни до підзаконних і законних актів.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шахов – з мотивів, Клименко – з мотивів. Після цього переходимо до голосування.

Шахов Сергій Володимирович.

ШАХОВ С.В. Депутатська група «Довіра». Безумовно, депутатська група «Довіра» підтримуватиме звіт тимчасової слідчої комісії, яка розслідувала злочини у залізничному транспорті на «Укрзалізниці» з тими негідниками, які сидять сьогодні у наглядовій раді і отримують по 12, 14 мільйонів гривень премій. Уявіть собі, тоді як українець не доїдає, за статистикою, 10 мільйонів людей голодують, збідніла держава, сьогодні якісь покидьки грабують країну.

Ми також з'ясували, що «Укрзаліниця» брала 200 мільйонів доларів кредиту у валюті під 16 відсотків річних, тоді як Франція, яка підтримує свого виробника, ратифікує нам 0,00 відсотка за обладнання. А українці страждають від того, що «Укрзаліниця» занепадає. У всьому світі залізничний транспорт прибутковий, а в Україні безприбутковий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Клименко Юлія Леонідівна.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, хочу

вам сказати, що звіт можна назвати «за деревами лісу не видно». Тому що в цьому звіті є все, крім того, що потрібно «Укрзалізниці». Там є п'ять пунктів, що стосуються прання білизни з казахстанським досвідом і які треба використувати пральні порошки. У звіті є десять пунктів, як встановити ІТ-систему без основного обліку пасажирів. Жодного пункту щодо обліку пасажирів, а це доходи «Укрзалізниці».

Є такі новації, наприклад, як включення до наглядової ради депутатів, які тут голосно кричать. Замість того щоб наймати професійних людей, які вміють розбудовувати «Укрзалізницю», у нас будуть депутати, що взагалі суперечить корпоративному управлінню.

Також є новації, що стосуються надсилання резюме потенційних керівників «Укрзалізниці» до ТСК. Ви коли-небудь бачили таке? Не у профільному комітеті, не у Кабінеті Міністрів, а у тимчасовій слідчій комісії резюме будуть узгоджуватися. Ви де таке бачили?

Жодного слова про інвестиції, звідки брати гроші для того, щоб міняти пасажирські вагони...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, переходимо до голосування. Запросіть народних депутатів до залу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань перевірки та оцінки стану акціонерного товариства «Українська залізниця», розслідування фактів можливої бездіяльності, порушення законодавства України органами управління зазначеного підприємства, що призвели до значного погіршення технічного стану підприємства та основних виробничих показників» ([№ 5814](#)) у цілому. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 296.

Рішення прийнято.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо застосування до засуджених та осіб, які тримаються під вартою, заходів примусового годування» ([№ 4324](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник міністра юстиції Банчук Олександр Анатолійович.

БАНЧУК О.А. Шановний Голово, шановні народні депутати! Законопроект, який я наразі представляю, пов'язаний із проектом № 4323, який ми підтримали сьогодні, що стосується одного й того питання. Тобто однією з умов застосування процедури примусового годування є необхідність дозволу суду, і законопроект передбачає відповідну процедуру в Кримінальному процесуальному кодексі.

Законопроектом пропонується доповнити Кримінальний процесуальний кодекс новою статтею 206¹, у якій передбачити, що слідчий суддя (суд), у межах юрисдикції якого перебуває підозрювана (обвинувачена) особа, яка тримається під вартою, вирішує питання про застосування відповідної процедури примусового годування за клопотанням прокурора, що готується на підставі відповідних медичних документів і висновку лікаря. У законопроекті зазначається, що ця процедура після надходження клопотання повинна бути невідкладно розглянута слідчим суддею (судом) протягом 24 годин. Також у законопроекті передбачається можливість проведення цього засідання у режимі відеоконференцзв'язку.

Інші доповнення до Кримінального процесуального кодексу передбачають, що суд під час виконання відповідних вироків має право вирішувати питання про застосування до засуджених примусового годування.

Цей законопроект пов'язаний з тим, що ми підтримали, тому що без проекту № 4324, який наразі я доповідаю, неможливо буде повноцінно реалізувати процедуру, яка передбачена рішенням Європейського суду з прав людини «Невмержицький проти України».

Тому дуже прошу підтримати в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується голова підкомітету Комітету з питань правоохоронної діяльності Яцик Юлія Григорівна.

ЯЦИК Ю.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 79, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Комітетом з питань правоохоронної діяльності цей законопроект був розглянутий ще у грудні минулого року. Було висловлено ряд зауважень до змісту цього проекту. Зокрема, вони стосуються ґрунтовнішого визначення клопотання прокурора про застосування таких примусових заходів годування. Тобто висновок ЛКК чи медичні документи не можуть бути єдиною підставою, повинні досліджуватися всі обставини, що слугували до відмови особи від прийняття їжі. Крім того, варто чітко визначити форму, в якій засуджений відмовляється від прийняття їжі, а також передбачити процедуру апеляційного оскарження такого рішення слідчого судді.

Усі ці зауваження можуть бути усунені до другого читання. Тому з урахуванням позиції ЄСПЛ, яка свідчить про те, що застосування заходів, які мають

терапевтичну медичну необхідність, не можуть розглядатися як нелюдські або такі, що принижують гідність, комітетом було рекомендовано цей законопроект для розгляду в першому читанні для прийняття за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, сідайте.

Запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Алексеев Сергій Олегович.

АЛЕКСЕЄВ С.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Передаю слово Вікторії Сюмар.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сюмар Вікторія Петрівна.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Ми цей законопроект, звісно, будемо підтримувати. Він спрямований на виконання рішення Європейського суду з прав людини, а ми ж тут усі європейці.

Проте я зараз хотіла б сказати не про європейську практику, а про те, що ми щойно бачили в цьому парламенті. Якщо ми вже так всі рухаємося в Європу, то давайте не вбивати тут парламентаризм. Тому що коли один боров вирішив, що може комусь і щось диктувати, то, даруйте, ми самі себе обнуляємо. Коли ми хочемо, щоб усі мовчали, коли так боїмося критики, коли так хочемо «теплої ванни», ми себе знову-таки лише обнуляємо і як парламент, і як держава.

Ви знаєте, не можна так боятися критики, щоб з цієї трибуни не можна було говорити. Вам дуже хочеться, щоб уся країна замовкла. Ви вчора зробили все можливе, щоб жоден телеканал не написав про розслідування *CNN* стосовно «вагнерівців». Жоден великий телеканал! Це називається, хлопці й дівчата, цензура. А те, що тут робить депутат Тищенко, називається простим словом «жлобство».

Хочу повторити: тут не має бути жлобів. Ви – депутати, а не жлоби! Ви – представники народу України. Давайте всі про це пам'ятати.

Ще одне. Я бачила в Україні, що на кожну силу є більша сила. І коли Янукович розігнав студентів на Майдані, наступного дня на Майдані був мільйон. І на вас знайдеться більша сила. Пам'ятайте це ті, які «возомнили себя «смотрящими» за країною й за парламентом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Репліка. Тищенко.

ТИЩЕНКО М.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 219, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Сьогодні була дуже нахабна спроба говорити про Президента України речі, які не стосуються теми (*Шум у залі*). Сьогодні був звіт ТСК Юлії Гришиної. І народний депутат дозволив собі казати не по темі. Тому я закликаю всіх у майбутньому говорити тільки за темою звіту (*Шум у залі*).

Не вам, панове, які продали нашу країну, які зробили Іловайськ, які довели до сліз наших матерів, казати нам про Януковича. Ви його породили, ви його всиновили і ви за нього відповідатимете. Саме ви, саме ваша політична сила. Ганьба вам! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гузь Ігор Володимирович.

ГУЗЬ І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 19, Волинська область, самовисуванець). «Партія «За майбутнє». Добрий день, шановні друзі! Тут щойно виступав пан і розказував, що хтось, хто виходив сюди, всиновив Януковича.

Так я тобі скажу: я не знаю, де ти був під час подій на Майдані, а я мав дві кримінальні справи – вісім років мені світило, бо стояв проти Януковича! Знаєш чому я стояв і ще сотні тисяч? Щоб сюди не виходили жлоби і не закривали рота! Не закривали рота! (*Оплески*).

Вважаю, що будь-хто з депутатів не має принижувати Президента. Чуєте? Вважаю, не має права. І якщо хтось принижує Президента, судить його, тягайте його по судах і таке інше. Це, дійсно, правда. Але виходити сюди і за шкібарки викидати будь-якого депутата, вибачте, цього не буде! Якщо нас тут меншість, то настане час, коли пружина більшості на вулиці знесе вас. І ви повинні втовкмачити оцьому некультурному депутату, що рано чи пізно знайдеться сила, яка скрутить і йому, і всім вам голови.

Тому я звертаюся до керівника парламенту, давайте зробимо так, аби в цьому залі кожен депутат – «зелений», «червоний», будь-який – мав право на виступ, бо за нього голосували люди. І ніхто, тим паче така людина, яка щойно виступала, не має права вийти і когось тут крутити. Це категорично неправильно. За це стояв Майдан. Я хочу без пафосу вам сказати, саме це одна з причин, за що люди вмирили на Майдані.

Тому я прошу всіх надалі не допускати того, щоб хтось вирішував тут, хто має виступати і що говорити.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Ігорю Володимировичу, ви до мене звернулися. Думаю, що навряд чи мене можна звинуватити в тому, що я комусь заважаю виступати в цьому залі. Так було, так є і так буде.

Те, що ми не завжди виступаємо щодо теми, вважаю, що кожна фракція цим грішить. Це неправильно, але це вже така в нас українська традиція. Погоджуюся, давайте її також виправляти.

Але з цієї трибуни і сподіваюся, не лише з цієї, буде можливість говорити. Свобода слова є, була і залишається в нашій державі.

Дякую.

Железняк Ярослав Іванович. Ні, після цього з мотивів.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, хотів спочатку про законопроект, але в нас така палка дискусія. Повністю підтримую попередніх ораторів: парламент – місце для дискусії. Цим парламент відрізняється від Держдуми, чи як там вона називається в Російській Федерації. Будь-який народний депутат з трибуни може сказати, що він хоче, як він хоче. Нам може подобатися його думка чи ні, але це думка народного депутата України.

Саме тому я дуже прошу на майбутнє всіх прихильників інакших підходів, напевно, знаходити інше місце для своєї праці.

Тепер щодо законопроекту. Це технічний законопроект, яким пропонуються технічні зміни до попереднього. Ми підтримуємо позицію підкомітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арешонков Володимир Юрійович.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Шановний пане Голово, шановні колеги! Я просив би всіх заспокоїтися, повернутися в робоче русло, у нас є важливі проекти. Законопроект № 4324, який ми зараз обговорюємо, тісно пов'язаний з тим, за який ми проголосували півгодини тому.

Тому шкода, що ми зараз витрачаємо час на обговорення цього законопроекту, який цілком продовжує лінію внесення змін до нашого законодавства, конкретно – до Кримінального процесуального кодексу, який врегульовує процедуру годування.

Але хотів би зараз звернути увагу на інше. Якщо вже сьогодні порушуємо питання про те, що треба звертати увагу на важливі моменти, я закликаю депутатів – колег у профільних комітетах пришвидшити розгляд законопроектів, які дадуть можливість повноцінно запрацювати з 25 вересня Бюро економічної безпеки – новий орган, який повинен мати умови для роботи.

Сьогодні вже середина вересня, треба думати: місце роботи, пришвидшити комплектування, забезпечити всі законодавчі умови, щоб вони працювали повноцінно. Тому що тоді знову доганятимемо, як це ми робимо зараз.

Звертаю увагу на виступ міністра внутрішніх справ Монастирського, на презентацію нового проекту роботи Міністерства внутрішніх справ. Там надзвичайно важливі завдання для держави, зокрема для нас. Питання цифровізації,

встановлення порядку в територіальних громадах, осучаснення роботи системи МВС, нашої поліції. Це і наше завдання, тому давайте зосередимося і на цьому, пришвидшимо прийняття необхідних законопроектів. Те, що стосується українського війська, ще раз наголошую – це наша спільна відповідальність.

Депутатська група «Довіра» закликає вас об'єднатися довкола цих питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

З мотивів? Будь ласка, Давиде Георгійовичу. Хтось ще з мотивів виступатиме? З процедури немає виступів під час першого читання. Зараз, Давиде Георгійовичу, 1 хвилинка. Більше ніхто не наполягає?

Давид Георгійович Арахамія. Будь ласка. Потім переходимо до голосування.

АРАХАМІЯ Д.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, я з мотивів того, що щойно трапилося в парламенті. Як на мене, це неприйнятна поведінка – і доповідача, який взагалі не по темі доповідав (я прошу Голову Верховної Ради вимикати мікрофон, коли хтось не по темі виступає, незалежно від фракцій), і нашого колеги Миколи Миколайовича. Тому фракція «Слуга народу» буде звертатися до керівництва Верховної Ради з проханням відсторонити тимчасово обох від відвідування парламентських засідань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давиде Георгійовичу, ви повинні знати, що відсторонити від участі може лише Верховна Рада. Звертаємося до регламентного комітету, який має розглянути це питання, і після цього прийматиме рішення Верховна Рада.

Маленька ремарка: ви також виступали не по темі. Проте думаю, що позиція Арахамії цілком правильна.

Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо застосування до засуджених та осіб, які тримаються під вартою, заходів примусового годування» ([№ 4324](#)) за основу.

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 289.

Рішення прийнято.

Дякую.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної підтримки сфери спорту» ([№ 4577](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

До слова запрошується народний депутат України Беленюк Жан Венсанович.

БЕЛЕНЮК Ж.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). (Оплески). Дякую всім. Мені особисто дуже приємно (Оплески).

Вітаю всіх членів парламенту, вітаю президію! Ви знаєте, сьогодні було досить спекотно біля трибуни, і це нагадувало спортивні баталії, які повинні з моєї точки зору як професійного спортсмена залишатися все-таки на спортивних аренах (Оплески).

Натомість в нас є сьогодні як у парламентаріїв змога підтримати сферу спорту. Я пропоную до вашого розгляду проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної підтримки сфери спорту».

Зазначений законопроект внесений на продовження ініціативи Президента щодо державної підтримки культури, туризму, креативних індустрій. Саме тому мною спільно з іншими народними депутатами був поданий проект закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної підтримки сфери спорту», а саме у частині запровадження зниженої ставки податку на додану вартість у розмірі 7 відсотків на реалізацію квитків на спортивні заходи всеукраїнського і міжнародного рівнів.

Суть законопроекту дуже проста. Внести зміни до Податкового кодексу, якими пропонується запровадити знижену ставку податку на додану вартість у розмірі 7 відсотків для стимулювання попиту, розширення доступності суспільно важливих послуг, зокрема до реалізації квитків на спортивні заходи всеукраїнського та міжнародного рівнів, що проводяться саме в Україні.

Це загальноєвропейська практика. Наведу кілька прикладів. На Кіпрі ця ставка становить 5 відсотків, у Франції – 5,5, Бельгії – 6, Німеччині – 7, Нідерландах – 9. Тобто це, справді, така прогресивна річ, яку, впевнений, треба вводити.

До другого читання готовий спільно з членами профільного комітету доопрацювати зауваження Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради та знайти спільне рішення заради підтримки сфери спорту.

Усім – спорт! Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Жане Венсановичу. Сідайте, будь ласка.

До слова запрошується заступник голови Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Ковальчук Олександр Володимирович.

КОВАЛЬЧУК О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 152, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні члени президії, шановні колеги, шановні українці! Як сказав Жан, тут сьогодні спекотно. Мені дуже приємно завершити першу частину нашого робочого дня розглядом хорошого і правильного законопроекту. Я хотів би скористатися цією можливістю, і щоб з високої трибуни ми разом поаплодували всім нашим олімпійцям і паралімпійцям, які увійшли в топ-6 країн світу! *(Оплески)*. Дякую.

Жан як професійний спортсмен і сором'язлива людина, звичайно, не буде аплодувати сам собі. Але ми маємо пам'ятати, що в цьому залі є наш колега, член фракції «Слуга народу» – олімпійський чемпіон.

Щодо законопроекту. Нас звинувачують (я хочу використати таке слово, і вибачте за нього, шановні українці) махрові популісти, які приходять сюди і розповідають нам, що ми маємо знижувати ставки і тарифи, і забувають про те, що ми це робимо постійно *(Шум у залі)*. Ми наповнюємо бюджет і беремо на себе відповідальність, і не забуваємо ані про наших спортсменів, ані про сферу туризму, ані про сферу культури, ані про сферу креативних індустрій. Хочу нагадати, що з 1 січня 2021 року вже запрацювала норма, яка знижує оподаткування до 7 відсотків для перелічених сфер *(Оплески)*.

Отже, я дуже прошу підтримати цю норму, на засіданні члени профільного комітету підтримали цю ініціативу і цей законопроект. Ми обов'язково доопрацюємо його і врахуємо всі зауваження профільних ЦОВВ і комітетів, щоб він служив на благо України. Для того щоб наші діти, молодь, ми всі разом і наші європейські партнери мали можливість насолоджуватися цим прекрасним українським спортом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Володимировичу.

Шановні колеги, треба обговорювати? Так, три фракції.

Оголошується перерва до 12 години 30 хвилин. Відразу після неї розпочнемо...

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Васильченко Галина Іванівна. Будь ласка.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. Львівщина. Шановні колеги, усі ми знаємо, наскільки складно було у сфері спорту під час карантину. Не лише було скасовано багато змагань, а й, крім того, часто не транслювалися спортивні заходи, змагання, через що, зокрема, сфера спорту дуже суттєво втрачала. Проте вони змушені були платити за оренду, заробітні плати своїм гравцям, тренерам, працівникам, і в такий спосіб хоч якось втримувати на плаву свою сферу. Вони вистояли. Але складається таке враження, що в нашій державі, на жаль, чомусь сфера спорту фінансується за залишковим принципом. І зменшення податкової ставки до 7 відсотків – це хоча б якийсь мінімум, що ми можемо зараз зробити вже, аби допомогти спортивній сфері.

Ми знаємо і поважаємо наших олімпійців та паралімпійців, які цього року дуже достойно виступили на змаганнях, за що їм величезне дякую. Це попри те, що вони не мали належної фінансової підтримки, загалом підтримки з боку держави.

Однозначно, що цей законопроект ми підтримуватимемо. Однак я хотіла б звернутися до представників влади, щоб саме на сферу спорту зважали значно більше, щоб вона була фінансована належним чином, а не за залишковим принципом. Це насправді важливо не лише для спортсменів, а й для нашого майбутнього, для дітей, для того, щоб українська нація підтримувала своє здоров'я. А законопроект ми, звісно, підтримаємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Синютка Олег Михайлович.

СИНЮТКА О.М. Прошу передати слово Ніні Петрівні Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, шановні українці! А тепер давайте щодо суті цього проекту закону. Насправді автор законопроекту говорить про те, що мета його – дати більшості доступ до спортивних заходів. Можливо. Але в невеликих містах і деяких селищах взагалі такі загальноукраїнські спортивні заходи міжнародного рівня не проводяться. Тому чи це рівний доступ людей до спортивних заходів? Ні. Ця мета не виконається в цьому випадку. Це перше.

Друге. Чи це спортивні змагання комерційні? Так, комерційні. Вони можуть вартувати дуже великих грошей. Тому, як на мене, треба обмежувати пропозицію автора у вартості квитка на такі заходи або ж підходити в інший спосіб, визначати від мінімальної заробітної плати. Бо якщо вартість заходу 1 тисяча євро, то скажіть, це якого рівня захід?

Цей проект закону зовсім не щодо підтримки спорту, а зниження вартості квитків, для того щоб дати можливість більшості долучатися до таких заходів. Але цим законопроектом не передбачається, що організатори таких заходів знизять вартість квитків. Це найголовніше, зрозумійте, будь ласка.

Нам треба до другого читання однозначно передбачити: чи це зниження має використовуватися на підтримку спорту потім, якось адмініструватися, чи в інший спосіб. Бо зараз ідея хороша, але вона взагалі законодавчо не оформлена, не досягає мети, яку ставить автор перед собою.

Тому я хочу, щоб ми також підтримали в першому читанні, але до другого читання разом з автором...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Вельмишановний Голово, шановні колеги! Наша фракція, безумовно, підтримує цей законопроект, як підтримували його й на засіданні Комітету з питань економічного розвитку, підтримаємо так само, як і щодо публічних закупівель.

Але я хотів би звернути увагу, тут пролунала позиція комітету. У мене запитання не до автора, а до комітету.

Що мав би подати комітет? Назвати цифри, наприклад, скільки недоотримає бюджет України від податку на додану вартість, який зменшується з 20 до 7 відсотків. Адже норма полягає саме в тому, щоб реалізація квитків на спортивні заходи всеукраїнського й міжнародного рівнів була в розмірі 7 відсотків від ціни, а не 20. Тобто 13 відсотків – це означає, що чогось недоотримає бюджет України. На скільки збільшиться дефіцит бюджету? У зв'язку з цим чи будуть зменшені якісь соціальні програми? Тому що ми можемо зробити таким чином ведмежу послугу, з одного боку, знижуючи податок, а з іншого – зменшуємо надходження до бюджету і ніби й ціну на квитки.

Ми розуміємо, що зниження ціни на квитки приведе до того, що прийде більше людей і, можливо, за рахунок обороту витягнуть. Але від цього виграють уже зовсім інші люди, а не державний бюджет.

Безумовно, подайте, будь ласка, фінансово-економічне обґрунтування на друге читання, щоб ми уже предметно говорили, розглядаючи цей законопроект. Тому що фіскальні інструменти потребують саме таких цифр.

Наостанок щодо махрового популізму стосовно зниження ПДВ і таке інше. Саме провладні депутати займаються махровим популізмом, коли окремим олігархам або компанії *Kernel* знизили податок на додану вартість на окремі види сировинної продукції, коли кінематографу, не чужому до нинішньої влади, знижують ПДВ і ще багатьом, але не тим, кому треба.

Ми також наполягаємо на тому, щоб знизили або скасували ПДВ із ціни на газ для населення. Це буде для них суттєво – мінус 20 відсотків від ціни.

Повторюся, цей законопроект підтримаємо за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитрук Артем Геннадійович – з мотивів. Рудика бачу. Білозір бачу. Три виступи, і переходимо до голосування. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

Будь ласка.

ДМИТРУК А.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань правохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 133, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Одеса. Я як людина, яка організувала понад 300 спортивних заходів, можу з певністю сказати, що цей законопроект на часі і його треба підтримувати.

Цей законопроект, безумовно, пропонується для популяризації здорового способу життя, для популяризації спорту. Треба сказати, що в усіх європейських країнах ставка набагато нижча, це приблизно 5-7 відсотків, а в Україні досі – 20.

Тому прошу колег підтримати цей законопроект, який зараз важливий для нашої країни, для спортивної індустрії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рудик Сергій Ярославович.

РУДИК С.Я. Шановні колеги, ну, що тут за дискусія? Під час пандемії було мінімум спортивних змагань, трансляцій, відповідно не було доходів, не отримували більшість клубів. Тому це треба скоригувати, знизивши ставку ПДВ. Вони продовжують нести збитки так само, ніби на стадіонах збирається велика кількість людей. Це показують на всіх каналах, і відповідно вони отримують від цього доходи. Давайте в цей час дамо їм можливість як мінімум перепочити і отримувати принаймні менші втрати.

Наша депутатська група голосує «за» і просить всіх підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Білозір Лариса Миколаївна.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановні колеги, дійсно, пандемія завдала такого серйозного удару по всіх сферах нашого життя: зокрема і туристичної, і культурної, і спортивної. Як на мене, спортивна галузь постраждала найбільше, тому що під час карантину було заборонено майже всі заходи. Сьогодні і спортивні федерації, і спортклуби, які й до коронавірусу були нерентабельними, втратили свої прибутки і від реклами, і від продажу квитків. Дійсно, їх треба сьогодні підтримати.

Тому оце зниження ПДВ з 20 до 7 відсотків, думаю, на часі. Ми вже так підтримали сфери і культури, і туризму, і креативні індустрії. Тому настав час підтримати спорт, бо він має стати пріоритетом наших національних інтересів. Тому давайте підтримувати.

Депутатська група «Довіра» буде також підтримувати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крулько Іван Іванович. Після цього переходимо до голосування. Запросіть народних депутатів до залу.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина» підтримуватиме цей законопроект. Ми є тією фракцією, яка завжди на захисті українського спорту та його розвитку. Більше того, сьогодні ми під час виступу Жана Беленюка з трибуни, стоячи аплодували йому як єдиному олімпійському чемпіону літніх Олімпійських ігор.

Як на мене, краще аплодисментів можуть бути реальні голосування в залі, коли ми демонструємо своєю роботою підтримку спорту. Тому зниження з 20 до 7 відсотків ПДВ з операцій з продажу квитків – це зробить просто доступнішим для українських громадян брати участь, бачити змагання, підтримувати наших спортсменів, і в такий спосіб дасть можливість розвиватися спорту.

Тому я вважаю, що цей законопроект має об'єднати зал, за нього треба голосувати, а в український спорт треба інвестувати кошти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Займіть свої місця, підготуйтеся до голосування, будь ласка.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної підтримки сфери спорту» ([№ 4577](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 298.

Рішення прийнято.

Руслан Олексійович Стефанчук.

СТЕФАНЧУК Р.О., Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Відповідно до статті 60¹ Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» повідомляю про створення у Верховній Раді України дев'ятого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «На захист порушених конституційних прав громадян та проти політичних репресій «Заборонено забороняти» (*Forbidden to forbid*)». Головою цього об'єднання обрано народного депутата України Деркача Андрія Леонідовича.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Згідно із поданою заявою та відповідно до частини третьої статті 60 Регламенту Верховної Ради України повідомляю про входження народного депутата України Швачка Антона Олексійовича до складу депутатської фракції політичної партії «Слуга народу».

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про лікарські засоби» ([№ 5547](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

До слова запрошується голова Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування Радуцький Михайло Борисович. Від авторів і від комітету?

Будь ласка, дайте Михайлу Борисовичу 4 хвилини.

РАДУЦЬКИЙ М.Б., голова Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуєчий, шановні колеги! Комітет з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування 9 липня розглянув законопроект щодо лікарських засобів.

Цей законопроект включено до плану законопроектної роботи Верховної Ради України. Саме щодо нього було окреме рішення Ради національної безпеки та оборони України, яке введено в дію Указом Президента України Зеленського як необхідні системні зміни для поліпшення системи охорони здоров'я України.

Розроблення нової редакції проекту Закону «Про лікарські засоби» обумовлено вимогами часу та інтеграцією України до Європейського Союзу згідно з Угодою про асоціацію.

Це системний законопроект, який уже давно очікує галузь. Законопроект передбачає запровадження європейських принципів та процедур у сфері обігу лікарських засобів, визначених, зокрема, основоположною Директивою ЄС 2001/83 та Ради від 6 листопада 2001 року «Про Кодекс спільноти відносно лікарських засобів, призначених для споживання людьми», та іншими директивами ЄС.

Законопроект спрямований, зокрема, на зменшення адміністративного тиску на учасників фармацевтичного ринку шляхом створення єдиного регуляторного органу у сфері обігу лікарських засобів аналогічно органам, що діють у країнах Європейського Союзу; підвищення рівня прозорості введення лікарських засобів на ринок України та їх подальшого обігу; захист споживачів від небезпечних, неефективних та неякісних лікарських засобів; підвищення рівня

фізичної та економічної доступності лікарських засобів для пацієнтів; формування сприятливого інвестиційного клімату та подолання технічних бар'єрів у міжнародній торгівлі лікарськими засобами.

У законопроекті також усуваються ряд положень українського законодавства, що не відповідають нормам Європейського Союзу і викликали зауваження міжнародних експертів, які проводили оцінку відповідності української системи регулювання обігу лікарських засобів.

Комітет на своєму засіданні ухвалив рішення підтримати законопроект № 5547 та запропонував під час доопрацювання його до другого читання врахувати низку зауважень, які були надані нашими колегами. Між першим та другим читаннями у вигляді поправок ми знімемо ці зауваження.

Законопроект № 5547 підтримується Міністерством охорони здоров'я України.

З огляду на зазначене комітет рекомендує Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу проект Закону «Про лікарські засоби».

Прошу підтримати пропозицію комітету. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Костенко Роман Васильович.

КОСТЕНКО Р.В. Передайте, будь ласка, слово Ользі Стефанишиній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанишина Ольга Анатоліївна.

СТЕФАНИШИНА О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, сьогодні українські пацієнти з онкологією, з гепатитами, з епілепсією вимушені завозити ліки в Україну із-за кордону. Знаєте чому? Бо вони там дешевші або тому, що в Україні цих ліків просто немає. Пацієнти, тяжко хворі люди валізами завозять собі ліки з Туреччини, з Єгипту і навіть з Німеччини. Хронічно хворі українці сьогодні не отримують ліків тут, тому що вони набагато дорожчі, іноді в п'ять разів.

Закон «Про лікарські засоби» не змінювався в Україні системно дуже давно, але точкові зміни приймалися. Наприклад, шість років тому в Україні була введена спрощена реєстрація ліків, які зареєстровані в Європейському Союзі. Завдяки цим змінам в Україні було зареєстровано 155 лікарських засобів, а це третина державних закупівельних програм, які допомогли онкохворим діткам, людям з гепатитом, з ВІЛ та іншими тяжкими хворобами.

На превеликий жаль, у тексті цього законопроекту ці зміни були скасовані. Але ми домовилися з колегами в комітеті, що між першим і другим читаннями їх повернемо.

Ми також повернемо ефективні процедури для державних закупівель держпідприємства «Медичні закупівлі України», врегулюємо на європейському рівні проведення клінічних випробувань, впровадимо прозорі процедури функціонування органу, який буде створено для контролю лікарських засобів.

На превеликий жаль, у першому читанні ми не можемо підтримати цього законопроекту, але якщо зазначені вище зміни будуть ухвалені між першим і другим читаннями, то будемо готові підтримати його.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саврасов Максим Віталійович.

САВРАСОВ М.В. Прошу передати слово Яні Зінкевич.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачте, я прослухав. Кому?
Зінкевич Яна Вадимівна.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. Дякую. Повністю погоджуюся зі словами своєї колеги з «Голосу». Дійсно, зараз законопроект не є достатньо пропрацьованим, він має численні недоліки. Але ми ретельно на засіданні комітету обговорили і домовилися про виключення цих недоліків до другого читання.

Проте в першому читанні ми, на жаль, утримаємося. У другому читанні, якщо ці недоліки будуть усунуті, ми його підтримаємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лариса Білозір.

БІЛОЗІР Л.М. Вінниччина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, уявіть собі, що законодавство, яке регулює сферу обігу ліків, уже не оновлювалося 25 років. За чверть століття логічно, що фармацевтична галузь зробила величезний стрибок у своєму розвитку, і законодавство має це враховувати.

Над цим законопроектом працювала велика кількість стейкхолдерів досить активно й довго. Звичайно, він не без недоліків, думаю, що їх можна виправити до другого читання. Але на сьогодні ми маємо просто завал таких ліків, які є підробленими чи небезпечними для людей. Для того щоб боротися з цією підробкою і визначити також правила щодо реклами, був розроблений цей законопроект. Він фактично регламентує повний цикл життя ліків, і тут дуже багато враховано і українських реалій, але запроваджуються норми і стандарти Європейського Союзу. Ми ж маємо працювати за єдиними правилами. Тому, як на мене, нам треба нарешті контролювати і боротися з підробленими і неякісними ліками.

Щодо орфанних ліків. Дуже багато дітей з орфанними захворюваннями, людей важкохворих не мають доступу до інноваційних якісних ліків. Тому якщо ми приймемо такий закон, можна буде допустити ті ліки, які зареєстровані в Європейському агентстві з лікарських засобів.

Формується нарешті єдиний орган – центральний орган виконавчої влади, який контролюватиме весь цей життєвий шлях лікарських засобів. Це також дуже важливо.

Єдине, що ми маємо слідкувати, щоб там були нормальний конкурсний відбір, належне фінансування і цифровізація цих процедур, щоб не було корупції в отриманні ліцензій і таке інше. Тому я думаю, що цей...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лубінець Дмитро Валерійович.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Прошу передати слово народному депутату Анні Скороход.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. Шановні колеги, депутатська група «Партія «За майбутнє» підтримає цей законопроект у першому читанні, адже, з одного боку, він розроблений з комплексним урахуванням положень Директиви Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу «Про Кодекс спільноти відносно лікарських препаратів, призначених для споживання людьми», а з іншого – містить ряд важливих недоліків, які треба виправляти до другого читання.

Потребує перегляду питання щодо захисту прав суб'єктів дослідження, які беруть участь у клінічних випробуваннях, дослідженнях лікарських засобів з огляду на внутрішні неузгодження, а також через потенційні ризики незаконного використання в таких клінічних випробуваннях малолітніх осіб. Так, наприклад, людина, для того щоб проходити випробування, надає згоду, але при цьому допускається за згодою опікунів чи інших осіб, які доглядають за малолітніми, неповнолітніми дітьми, давати згоду на проведення випробувань на них. Лише потім, після вже фактичних випробувань, надсилати цю інформацію до органів опіки та піклування. Це небезпечна стаття, яка потребує доопрацювання, тому що можуть бути здійснені зловживання з цього боку, що є неприпустимим.

Законопроектом також передбачається під час здійснення державної реєстрації звільнити заявника від обов'язку надавати результати доклінічних досліджень і випробувань, якщо він може довести, що лікарський засіб має добре вивчене медичне застосування. Але, вибачте, це дуже широке поняття, і треба все-таки конкретизувати. А ще краще, щоб під кожен лікарський засіб надавалися документи щодо тих досліджень, які були щодо нього проведені, і в нас на ринку не з'явилися ліки, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усі бажаючі виступили? Переходимо до голосування. Запросіть народних депутатів до залу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про лікарські засоби» ([№ 5547](#)) за основу.

Усі готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Дякую.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо перебігу строків звернення за отриманням адміністративних та інших послуг під час дії карантину» ([№ 5454](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

До слова запрошується народний депутат України Шуляк Олена Олексіївна.

ШУЛЯК О.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово, шановні колеги народні депутати! 17 березня 2020 року на початку пандемії та карантину в Україні Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямований на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» ([№ 530-IX](#)). Цим законом було встановлено, що з дня оголошення карантину зупиняється перебіг строків звернення за отриманням адміністративних та інших послуг.

Станом на сьогодні строки стали фактично необмеженими. Подані документи для отримання послуг почали розглядатися місяцями, а інколи за зверненнями суб'єктів господарювання такі строки перевищують навіть і шість – дев'ять місяців.

З огляду на це ми пропонуємо до уваги законопроект № 5454, яким передбачається відновити перебіг строків надання адміністративних та інших послуг у межах карантину. Це приведе, по-перше, до зменшення корупції, по-друге, спростить ведення бізнесу і господарської діяльності і, по-третє, покращить державне регулювання у сфері надання адміністративних послуг.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Білозір Лариса Миколаївна.

БІЛОЗІР Л.М. Шановний пане Голово, шановні колеги, шановні українці! Якщо коротко, то мета цього законопроекту – дати можливість органам державної влади та посадовим особам під час карантину надавати адміністративні послуги.

Ми вже говорили про те, що в березні 2020 року прийняли закон, проект якого [№ 3219](#), який, дійсно, був потрібний. Були проблеми з ліками, з вакцинами, із закупками, не було чітких інструкцій і розуміння, що робити далі. Через прийняття такого закону суб'єкти надання адмінпослуг просто перестали надавати людям послуги, незрозумілі строки розгляду документів. Насправді люди дуже часто перестали отримувати якісні послуги.

Тому Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування на своєму засіданні 16 червня 2021 року розглянув законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо перебігу строків звернення за отриманням адміністративних та інших послуг під час дії карантину» та за результатами всебічного обговорення вирішив рекомендувати Верховній Раді відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради прийняти його в першому читанні за основу.

Під час підготовки законопроекту до другого читання відповідно до вимог статті 116 Регламенту планується доопрацювати законопроект шляхом внесення до Закону України «Про адміністративні послуги» та до Прикінцевих положень антиковідівського Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)».

Звертаю також вашу увагу, колеги, що Асоціація органів місцевого самоврядування і Асоціація ЦНАП в цілому підтримують прийняття вказаного законопроекту в першому читанні з подальшим його доопрацюванням.

Дякую за увагу. Прошу вашої підтримки.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект? Бачу, є. Тому прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти.

Слово надається народній депутатці Піпі Ніні Романівні, фракція політичної партії «Голос».

ПША Н.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, політична партія «Голос»). Добрий день! Прошу передати слово Роману Лозинському.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так і сказав: Наталія Романівна передає слово пану Лозинському. Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Львівщина. Децентралізація і три слова, які з нею пов'язані, одне з них – це послуги. Те, за що ми боремося в цьому залі, те, за що борються і над чим працюють десятки тисяч депутатів та чиновників місцевих рад, – це якісні й доступні послуги для людей.

Ми зробили все для того, аби кожен українець забув, що таке брати квитки на автобус, їхати півдня до районного центру, там не знаходити чиновника, повертатися ще півдня і тратити ще додатковий день на те, щоб отримати довідку, папірець, який має бути автоматично близько і зручно наданий. Саме тому були запроваджені ЦНАПи.

До речі, дуже шкода, що у бюджетній декларації і в проекті бюджету не передбачено коштів на розвиток мережі ЦНАПів. Це величезна помилка чинної влади, яку, сподіваюся, нам вдасться виправити під час цього бюджетного процесу.

Але якщо говорити конкретно про цей законопроект, то він розв'язує проблему людей, яка виникла через пандемію. Зараз послуги не надаються вчасно і якісно. Це наша відповідальність, відповідальність усього залу – зробити все, щоб українці не їздили, не чекали і не мали проблем, і не потребували тижнів, щоб отримати документ, на який вони мають право.

Дякую співавторам – колегам зі свого комітету за цю норму, вона розв'язує проблему. Закликаю колег підтримати цей законопроект, бо якісні послуги – це має стати нормою. Тому що доступні послуги для громадян у найменших і найвіддаленіших селах, зокрема гірських територій, мають бути поряд – у сусідньому ЦНАПі, на сусідній вулиці. Це забезпечити – обов'язок парламентаріїв.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Кубіву Степану Івановичу, фракція «Європейська солідарність».

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане Руслане Олексійовичу, прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Фракція «Європейська солідарність». Друзі, я хочу, щоб ми, розглядаючи цей законопроект, згадали про те, що насправді сьогодні епідемія COVID-19 не закінчилася і карантин той продовжується. Насправді в нас з цим величезні проблеми, тому що, на жаль, Україна є однією з найгірших країн у Європі за окремими показниками, тобто найгіршою за темпами вакцинації, незважаючи на всі обіцянки діючої влади.

Ви пам'ятаєте, як Зеленський розповідав: я особисто обіцяю, беру на контроль, Україна буде однією з перших, де почнеться вакцинація. Збрехав. Україна буде однією з тих, хто буде швидше всіх рухатися. Збрехав.

Рівень вакцинації в Україні дуже низький. Знову зростають цифри захворюваності на COVID-19. Це відбувається на наших очах.

Я закликаю владу нарешті припинити піарити себе, а почати піарити вакцинацію. Звертатися до людей, щоб вони вакцинувалися. Я можу це казати як народний депутат, який першим вакцинувався, щоб показати приклад людям. Думаю, що ми маємо зробити все можливе для того, щоб підвищити цей рівень.

Далі. Нам треба готувати до осінньої хвилі наші заклади охорони здоров'я. У нас зараз проблеми з киснем у багатьох навіть опорних лікарнях, які сьогодні приймають хворих на COVID-19, з кисневими станціями, забезпеченістю всім необхідним. COVID-19 не зник. В Україні дуже низькі темпи вакцинації. Попереду складні осінь і зима.

Владі треба працювати, а не заспокоюватися і не спочивати на лаврах, яких немає. Тож працюйте зараз і давайте разом пояснювати людям необхідність вакцинації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Лубінцю Дмитру Валерійовичу, «Партія «За майбутнє»».

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Прошу передати слово народній депутатці Анні Скороход.

СКОРОХОД А.К. Шановні колеги, депутатська група «Партія «За майбутнє» підтримає в першому читанні цей законопроект. Адже, за великим рахунком, він вирішує і врегульовує питання зупинення перебігу строків звернення за отриманням адміністративних послуг і розв'яже проблематику отримання людьми адміністративних послуг в центрах їх надання.

До того ж мені хотілося б згадати про те, що в нас на сьогодні пандемія і ковідна ситуація дуже часто використовується державними та місцевими органами самоврядування для того, щоб не приймати громадян, щоб повноцінно не

виконувати своїх функцій і повноважень, для яких вони були покликані. На мою думку, це питання так само треба вирішувати.

Це стосується не лише адміністративних послуг, а всіх послуг, які надаються державними органами і державними підприємствами. Наприклад, до сьогодні ви не зможете потрапити на прийом в «Укрпошту», тому що «Укрпошта» на карантині. Як на мене, вона на позитивному карантині, незважаючи на те, що в усіх карантин закінчується, а там не закінчується ніколи.

Тому, на мою думку, ці питання так само потрібно законодавчо врегулювати, бо на сьогодні зловживання карантинном відбувається повсюди, що унеможливорює для наших громадян отримання повноцінної інформації та послуг.

Цей законопроект голосуємо «за». Давайте забезпечимо прозорі та чіткі правила надання адміністративних послуг і полегшимо людям життя в умовах пандемії.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шуфрич Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Шановні колеги, безумовно, будь-яке покращення адміністративних послуг, їх доступність та прозорість – це позитив. Але скажіть, будь ласка, що важливіше: доїхати на таксі чи шашки малювати?

В умовах, коли сьогодні людям не те що до якихось адмінпослуг, а вони не можуть дочекатися своєї платіжки, яка стала страшною. Вони чекають цей страшний день приходу платіжки і не розуміють, що в ній буде написано.

Чому сьогодні за, на жаль, найменшої пенсії в Європі у нас найвищі показники щодо вартості життя. Люди витрачають (увага!) до 90 відсотків своїх доходів на забезпечення сьогоднішнього дня. Учора Мілованов – нещодавно ще міністр, а зараз радник всіх і вся – запропонував: так треба ж заощаджувати. Ай-яй-яй, українці! Ви винні, що не заощаджуєте. Ви маєте накопичувати, заощаджувати, і в цьому ваше світле майбутнє.

У мене запитання до влади: а що заощаджувати? З мінуса, як би ти не заощаджував, усе одно буде мінус.

Тому ми й вимагаємо під час підготовки проекту бюджету на наступний рік суттєве підвищення пенсій, ресурси для цього є. Щороку фракція «Опозиційна платформа – За життя» показує, як, з одного боку, збільшувати доходи, з іншого – робити вартість життя дешевшою.

Сьогодні реально через мудру відповідальну політику розподілу національних ресурсів можна зробити вартість життя наших громадян в три рази дешевшою. Якщо влада думає про людей, має це зробити, а якщо ні, то людей грабуватимуть, показуючи це по телевізорах.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євтушок Сергій Миколайович, потім Арешонков. Після цього голосуємо.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Рівненщина, фракція «Батьківщина». Безумовно, шановні колеги, головним нашим завданням є те, щоб зробити максимально зручно, аби наші громадяни України мали можливість отримувати доступні послуги, які надаються у ЦНАПах (центрах надання адміністративних послуг).

Дуже поганою є традиція і тенденція, що, дійсно, як зауважили мої колеги, Кабінет Міністрів України не виділяє належного ресурсу для підтримки цих центрів надання адміністративних послуг. Проаналізувавши законопроекти, які ми тут розглядаємо, бачимо, як майже кожного дня ми навантажуюмо бюджети органів місцевого самоврядування будь-якими певними видатками, але не даємо можливості їм наповнити бюджети власними доходами, створюємо додаткові умови, куди вони повинні витратити гроші. Ми повинні створити такі умови, щоб органи місцевого самоврядування максимально мали можливість розвивати свої території, а не лише жити за якимось таким...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арешонков Володимир Юрійович.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Шановні колеги, позиція нашої депутатської групи «Довіра» була вже озвучена моєю колегою Білозір. Ми підтримуватимемо цей законопроект. Так, на жаль, сьогодні ми вже маємо 3 тисячі 660 випадків захворювання на COVID, і, на жаль, тенденція до збільшення.

Але водночас ми всі розуміємо, що зупиняти процес життєдіяльності країни, діяльності територіальних громад неможливо. Навпаки треба думати над тим, як створити всі необхідні умови, щоб громадяни отримали якісні послуги.

Єдине, до другого читання треба внести певні корективи, тому що вносяться зміни до двох законодавчих актів. Один – має загальнообов'язковий характер, інший – тимчасово діючий. Як правило, такого небажано допускати, тому потрібно врегулювати цю юридичну норму.

Депутатська група «Довіра» підтримуватиме цей законопроект.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хтось ще буде висловлюватися? Переходимо до голосування.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Білозір і Клочко, підійдіть, будь ласка, на хвилинку.
Технічне питання, треба узгодити.

Клочко Андрію Андрійовичу і Шуляк Олено Олексіївно, будь ласка, підійдіть.

Шановні колеги, хвилину уваги. Щодо цього законопроекту. Є технічна помилка в підготовці документа. Позиція авторів і комітету відправити цей законопроект на повторне перше читання, тому що треба доопрацювати, скоротити строки для того, щоб на наступному тижні його можна було внести до залу.

Я зараз спочатку ставлю як пропозицію комітету за основу, а після цього переходимо до запропонованого рішення.

Голово комітету, немає заперечень? Немає. Автори також не мають?
Добре.

Олено Олексіївно, ви як автор не заперечуєте?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо перебігу строків звернення за отриманням адміністративних та інших послуг під час дії карантину» ([№ 5454](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 24.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо перебігу строків звернення за отриманням адміністративних та інших послуг під час дії карантину» ([№ 5454](#)) до комітету для підготовки на повторне перше читання.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 293.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків підготовки до повторного першого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо перебігу строків звернення за отриманням адміністративних та інших послуг під час дії карантину» ([№ 5454](#)).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

Дякую.

Наступне питання порядку денного – проект Постанови «Про визначення представників Верховної Ради України до складу конкурсної комісії з відбору кандидата на посаду Голови Національного агентства з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» ([№ 5383](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

До слова запрошується голова Комітету з питань антикорупційної політики Радіна Анастасія Олегівна (і від авторів, і від комітету). Дайте 4 хвилини, будь ласка.

РАДІНА А.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Комітет з питань антикорупційної політики пропонує Верховній Раді України визначити нарешті кандидатів до складу конкурсної комісії з обрання керівника Національного агентства з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів.

У який спосіб комітет обрав цих людей? Комітет провів відкритий конкурс і навіть продовжував прийом цих документів для того, щоб усі бажаючі мали можливість подати свої кандидатури. Комітетом проведено співбесіди з усіма, хто подав повний пакет документів, і шляхом рейтингового голосування в комітеті визначено, власне, три особи, яких пропонується визначити до складу конкурсної комісії. Це Кіскін Юрій Володимирович – адвокат, Іваненко Михайло Володимирович – керуючий партнер адвокатського об'єднання «Конвента Лігал» і Вернидубов Сергій Іванович – голова адвокатського об'єднання «Вернидубов та партнери».

Наостанок, колеги, хочу звернути вашу увагу на таке. З грудня 2019 року АРМА не має постійного керівника. Влітку цього року тимчасовому керівництву АРМА було оголошено підозри у вчиненні корупційних злочинів. Єдине, що наразі відділяє нас від можливості почати конкурс і обрати нового голову АРМА – це рішення Верховної Ради про доукомплектування конкурсної комісії і, власне, призначення людей за квотою Верховної Ради України.

Відповідно, колеги, Комітет з питань антикорупційної політики дуже просить підтримати це рішення і дати можливість почати конкурс для обрання нового керівника АРМА.

Дуже дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Треба обговорювати? Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти.

Маслов.

МАСЛОВ Д.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Максиму Бужанському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бужанський Максим Аркадійович.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, був здивований, коли почув голову Комітету з питань антикорупційної політики. Що відбувається? Усі члени конкурсної комісії, яких нам пропонують підтримати, – українці. Ну, нарешті це сталося.

Нагадаю, що рівно рік тому ми голосували склад конкурсної комісії до САП. Коли визначили, що там немає міжнародників, пані Радіна казала, що вона негайно залишить країну, бо так жити не можна.

Те саме відбувалося, коли ми голосували склад конкурсної комісії до Державного бюро розслідувань. Також здавалося, що без тотальної переваги міжнародників працювати не можна. І раптом виявилось, що Комітет з питань антикорупційної політики може призначати українців лише до АРМА. То, може, і на всі інші посади можна призначати українців, нічого не боячись?

Пропоную підтримати перший крок до того, щоб, справді, громадяни України займали посади в нашій державі, щоб вони представляли нашу державу в центральних органах влади, щоб вони обирали керівників та були керівниками. Я радий, що Анастасія Радіна дійшла, стала, як підказують колеги, на шлях виправлення. Голосуємо «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанишина Ольга Анатоліївна.

СТЕФАНИШИНА О.А. Прошу передати слово Ярославу Юрчишину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав Романович.

ЮРЧИШИН Я.Р. Насправді голосування за такий склад конкурсної комісії буде помилкою. Помилка, яку вже продемонстровано під час обрання складу до Державного бюро розслідувань і Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Помилка, яка зараз призвела до того, що прізвище керівника Бюро економічної безпеки було відомо майже за два місяці до того, як завершився конкурс.

Якщо хочеться продовжувати біг по граблях і контролювати, замість того щоб, справді, визначати незалежних членів комісії, будь ласка, відповідальність влади – ви за це нестимете повну відповідальність. Незалежного керівника АРМА насправді за такої комісії не буде. Але це ваш вибір.

Що зараз треба критично зробити? Це посилити повноваження АРМА, щоб ми постійно не були свідками того, що воно неефективне. Хоча насправді аналогічні інституції адекватно працюють і у Франції, і в Італії. Запровадити планування управління майном ще в процедурі арешту, щоб, власне, саме АРМА могло пропонувати цей механізм.

Ну, звісно, якщо вас задовольняють люди, які працювали з Партією регіонів, у складі комісії, – вперед, голосуйте. Ми голосуватимемо «проти».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Славицька Антоніна Керимівна.

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Мамці Григорію Миколайовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мамка Григорій Миколайович.

МАМКА Г.М. «Опозиційна платформа – За життя» апріорі за комплексний підхід до будь-яких органів, що наділяються різними функціями, визначеними законом. Якщо брати АРМА, там, де немає, вкотре звертаю увагу, у тому числі як і в ДБР, керівника, – це неефективний орган.

Перше. Немає керівника – немає заходів перевірити роботу АРМА.

Друге – знову ніхто не відповідатиме. Отак і живе цей новостворений орган без повноважень, без керівника. Кому ж це подобається?

Нарешті сподобалося, і хочу підтримати Бужанського, що, справді, немає представників із-за кордону, які, по суті, рекомендуються комітетом щодо вибору керівника до комісії.

Проте АРМА – це специфічний орган. Для того щоб обрати керівника, треба ж якесь розуміння. Чому? Тому що в АРМА специфіка своєї роботи – це знаходження активів, заборона користування, відчуження їх чи передача в користування. Але цей актив не з цивільного процесу, а з кримінального. Дуже рідкі випадки щодо цивільної конфіскації, але не більше.

У нас три представники – вони з адвокатської спільноти, які займаються стороною захисту. Але в АРМА трохи інший підхід щодо організації роботи. Для того щоб бути членом комісії і ставити правильні запитання, треба мати більшу практику з іншою специфікою.

Ми не підтримуватимемо це голосування по суті, тому що це шлях у нікуди і відсутність об'єктивності цих членів комісії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Михайло Леонтійович.
Сюмар Вікторія Петрівна.

СЮМАР В.П. Хотілося б, щоб ми тут займалися боротьбою з корупцією і проштовхували таке рішення. Але якщо ви подивитеся, хто приходить і хто йде з комісії, яка має обрати керівництво АРМА, то побачите, що це все навпаки. Ми просто займаємося тим, щоб призначити членів комісії, які обиратимуть керівника АРМА з боку, так би мовити, лояльних людей до правлячої партії. Це ще одна спроба, як взяти під контроль «слуг народу» антикорупційні структури. Сподіваюся, що це не до кінця відбудеться. Але АРМА – це дуже така, знаєте, структура, яка є привабливою з економічно-корупційної точки зору. Дуже хотілося б, щоб ці люди про це пам'ятали.

Якщо вже говорити про боротьбу з корупцією, то, напевно, не цим треба займатися, не під політичний контроль треба брати АРМА, а варто відверто поговорити, наприклад, про «Велике будівництво» і про те, чому 1 кілометр дороги у «Великому будівництві» коштує, приблизно, вдвічі дорожче, ніж це було за попередніх років, про те, чому 65 відсотків всіх державних закупівель спрямовується на піарну програму знову-таки із завищеними цінами. Поговорити про те, що відбулося, колеги, з тим законом, за яким закуповували обладнання в Охматдит без тендерів. Ви за це проголосували о 22 годині, і зараз всі ці тендери масово скасовуються в судах. Поговорити про те, що під назвою «антикорупційна політика» дуже часто в нас ховається дерибан.

Знаєте, якщо говорити в цьому залі про боротьбу з корупцією, то треба або хрест зняти або труси вдягнути, даруйте.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто з мотивів? Прошу, Едуарде.

ПОЛЯКОВ А.Е., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (одномандатний виборчий округ № 206, Чернігівська область, політична партія «Слуга народу»). Депутатська група «Партія «За майбутнє».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антоне Едуардовичу, перепрошую.

ПОЛЯКОВ А.Е. Дивно чути тут від колег про якийсь посилення функцій АРМА. Це що ми маємо їм ще дозволити? Усі знають, як земельні ділянки, устаткування, автомобілі просто зникали в АРМА. Усі знають, як вони використовують майно підприємців. Усі знають, що АРМА керує фактично майном, статутними капіталами на суму понад 80 мільярдів гривень, а прибутку від цього отримує – 10-20 мільйонів гривень. Щоб ви розуміли, «Ощадбанк» має статутний капітал 50 мільярдів гривень. Оце така АРМА.

Тому ми маємо за півтора року нарешті призначити нормальне керівництво АРМА, якщо ми тут, справді, декларуємо боротьбу з корупцією. Наша депутатська група підтримуватиме цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Арешонков Володимир Юрійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Шановний пане головуючий, шановні колеги! Знову палкі дискусії щодо того, хто має бути у складі конкурсної комісії. Нагадую, що в нас ще не було випадку, коли ми без будь-яких палких розмов призначали представника чи то від Верховної Ради, чи іншого, скажімо, до складу комісії.

Я і наша депутатська група «Довіра» вважаємо, що ті кандидати достатньо професійні, вони з адвокатського середовища, цілком здатні виконувати ті функції, які від них вимагають. Тому ми рекомендуємо підтримати і проголосувати за ці кандидатури. Однак не забувати про те, що в нас сьогодні є надзвичайно важливі питання, які потребують врегулювання: запуск Бюро економічної безпеки, підтримка Міністерства внутрішніх справ та інших правоохоронних органів.

Тому депутатська група «Довіра» закликає до роботи. Голосуємо.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Усі бажаючі виступили? Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про визначення представників Верховної Ради України до складу конкурсної комісії з відбору кандидата на посаду Голови Національного агентства з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» ([№ 5383](#)) у цілому. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по депутатських фракціях і групах.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції про угоди про вибір суду» ([№ 5120](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник міністра юстиції Банчук Олександр Анатолійович.

БАНЧУК О.А. Добрий день! Шановний Голово, шановні народні депутати! До вашої уваги пропонується президентський законопроект № 5120. Закон України «Про ратифікацію Конвенції про угоди про вибір суду» був ухвалений 15 червня 2021 року. Цей законопроект саме передбачає те, щоб імплементувати в чинне законодавство відповідні положення, передбачені цією ратифікованою Конвенцією.

Законопроект передбачає внесення змін до Закону «Про міжнародне приватне право», до Цивільного процесуального кодексу і Господарського процесуального кодексу.

Ці зміни спрямовані на реалізацію положень статей 3, 5, 6 Конвенції про угоди про вибір суду. Положення її, здавалося б, дуже прості, але важливі для міжнародного приватного права, для відповідних цивільно- і господарсько-правових відносин з іноземним елементом. Щоб сторони у випадках, визначених законом чи міжнародним договором, мали право самостійно відповідно до своєї угоди вибрати державу і відповідний суд, у якому слухатиметься їхня справа.

Це поступова реалізація відповідної міжнародної угоди – Конвенції про угоди про вибір суду, і тому прошу підтримати законопроект № 5120.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається члену Комітету з питань правової політики народному депутату Павлу Васильовичу Павлішу як співдоповідачу.

ПАВЛІШ П.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 182, Херсонська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! За дорученням Голови Верховної Ради України від 19 лютого 2021 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 14 липня 2021 року проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції про угоди про вибір суду» (№ 5120 від 19 лютого 2021 року), поданий Президентом України.

Згідно з пояснювальною запискою метою законопроекту є внесення змін до законодавства для забезпечення виконання Україною Конвенції про угоди про вибір суду, ратифікація якої передбачена законопроектом [№ 0092](#) від 19 лютого 2021 року. Як повідомив представник Міністерства юстиції України, конвенція була ратифікована, прийнято закон від 15 червня 2021 року, який підписаний Президентом 1 липня 2021 року.

У цьому законопроекті пропонується доповнити статтю 497 Цивільного процесуального кодексу України, статтю 366 Господарського процесуального кодексу України та Закон України «Про міжнародне приватне право» новою статтею 4¹, в якій надати учасникам правових відносин з іноземним елементом право укласти угоди про вибір суду.

Щодо цього законопроекту ГНЕУ було висловлено зауваження, які можуть бути реалізовані й усунені між першим і другим читаннями.

Тому Комітет з питань правової політики на своєму засіданні ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції про угоди про вибір суду» (№ 5120 від 19 лютого 2021 року), поданий Президентом, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Дякую і прошу підтримати.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Молоток Ігор Федорович.

МОЛОТОК І.Ф., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 160, Сумська область, самовисуванець). Сумщина. Прохання передати слово фахівцю Анні Скороход.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анна Костянтинівна Скороход.

СКОРОХОД А.К. Шановні колеги, законопроект розроблений на реалізацію нещодавно ратифікованої Україною Конвенції про угоди про вибір суду. Справді, у нас на сьогодні є колізія в міжнародному праві – немає права вибору суду, а тому цей законопроект дуже актуальним, його треба приймати.

Депутатська група «Партія «За майбутнє» голосує за нього в першому читанні. Ті недоліки, які є, ми зможемо виправити між першим і другим читаннями. А сьогодні закликаю всіх підтримати цей законопроект і голосувати «за».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус Андрій Михайлович.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, цей законопроект не просто хороший, а настільки хороший, що його треба приймати якнайшвидше. Тому прошу переходити до процедури голосування.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий, за своєчасне запрошення до виступу. Хочу підтримати свого колегу Мамку. Переконалий, що він не наполягатиме на репліці. Ми в цьому питанні цілком єдині і вважаємо, що те, що стосується відповідальності щодо органів влади, які мають можливість зараз контролювати певні активи, безумовно, має бути прозорим і не викликати жодних сумнівів. А це означає, що всі відповідні процедури мають бути прозорими, відповідальними і чіткими.

Тому ми й утримуємося зараз від голосування, бо вважаємо, що вимоги... Навряд чи колись я думав, що апелюватиму до Державного департаменту Сполучених Штатів Америки або до Білого дому. Проте саме вони звернули увагу на те, що ситуація з корупцією і незалежністю антикорупційних органів в Україні є непристойною. Вони вимагають призначення спеціального антикорупційного прокурора об'єктивно і прозоро.

А чому ви цього не робите? Скажу відверто: я розумію, чому навіть при Кучмі, Ющенку, Януковичу, Порошенку цього боялися, хоча треба віддати належне, врешті-решт, зробили собі на голову.

Чому ви боїтеся, ви ж – нові обличчя? Ви ж нічого не крадете. А якщо не крадете, то чому не хочете знайти тих, хто краде? Мабуть, боїтеся, що знайдуть саме вас, як це сталося в румунів. Тому не дуріть ані себе, ані людей, ви не готові сьогодні боротися з корупцією, бо в Офісі Президента її очолюють.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зінкевич Яна Вадимівна.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. Прошу передати слово Руслану Князевичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дуже дякую за надане слово.

Шановні колеги, ми, безумовно, підтримали саму ратифікацію і зараз те, що запропонував Мін'юст, внесений законопроект, він досить позитивний. Думаю, що, безумовно, сесійна зала підтримає, бо якщо учасники правовідносин з іноземним елементом матимуть право вибору, зокрема відповідно до угоди чи закону щодо суду, це лише піде на користь насамперед іміджу України.

Проте якщо думаємо, що у такий спосіб заспокоїмо наших міжнародних партнерів, і вони вважатимуть, що нарешті Україна належним чином вибудувала свою судову систему, ми дуже помиляємося. Є низка резонансних судових процесів, за якими слідкує весь світ.

Я вже сьогодні говорив і ще раз повторюся. Процес над генералом Павловським. Порушення на порушенні. Спочатку прокурори затягували, безумовно, цей процес, потім суддя перед самим розглядом пішла у відпустку. Далі,

пам'ятаємо, що коїлося, коли суд виніс рішення доставити на процес підсудного, а слідчий ДБР забороняє своїм розпорядженням його доставляти до суду. Потім пішли ще далі. Сьогодні, виявляється, суддя вже захворіла. Таких кейсів буде чим далі, тим більше, тому що очевидно є команда згори затягувати цей процес, не дати можливості людині добитися в суді права на пом'якшення міри запобіжного заходу.

Ось за чим спостерігатимуть наші міжнародні партнери, на основі чого вони робитимуть висновки, що відбувається в нашій судовій системі.

А щодо цього законопроекту ми будемо, безумовно, голосувати «за».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачу, Юрчишин з мотивів, потім Арешонков. Після цього голосуємо.

Юрчишин Ярослав Романович.

Соболев – ще бачу.

ЮРЧИШИН Я.Р. Щодо цього законопроекту є кілька дивних речей. Перше. Ми знаємо, що в нас гілки влади розділені. Але чомусь законопроект Президента підписує міністр юстиції і представляє заступник міністра юстиції. Ви або хрестик, або як... Знаєте, так? Не говорять тоді, що Кабінет Міністрів повністю не контролюється Офісом Президента.

Друге. Щодо самого законопроекту. Це дуже правильна ініціатива, яка насправді допоможе нашим інвесторам і бізнесменам нарешті мати адекватний захист, бо наперед можна визначати юрисдикцію і не потрапити до українського суду, а так відповідно мати більше шансів себе захистити.

До того ж ГНЕУ має ряд важливих зауважень щодо того, що не повністю охоплюється юрисдикція, яка мала б відповідати конвенції.

Тому зараз голосуємо «за» і доопрацьовуємо до другого читання.

А що стосується уряду, ну, ви вже скажіть, що в нас просто президентський уряд.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арешонков Володимир Юрійович.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Депутатська група «Довіра». Наш колега сказав, що треба якнайшвидше приймати, тому що законопроект важливий. Ми підтверджуємо.

Депутатська група «Довіра» провела консультації з Асоціацією роботодавців України, з представниками бізнес-асоціацій, які наполягають на створенні всіх необхідних умов. Коли виникає спір, скажімо, господарського чи цивільного законодавств, і вибір підсудності, місця проведення – це надзвичайно важливо, це зручно. Письмова угода між сторонами саме є тим шляхом, який повинен розв'язати реалізацію цього питання.

Тому ми прийматимемо, особливо враховуючи те, що цей законопроект імплементує норми міжнародного права. Це надзвичайно важливо і зручно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Без сумніву, наша фракція підтримає цей законопроект. Коли в червні розглядалося питання ратифікації відповідної конвенції, наша фракція також підтримала.

Проте я цілком згоден з кількома попередніми промовцями, що питання, на жаль, не у виборі суду, а в тому, чому наші громадяни змушені звертатися із правом вибору суду, зокрема, і за межами України. Тому що, на жаль, в українських судах вони не можуть знайти правди, і саме це вкотре підтверджує, що нам треба нарешті перейти від слів до діла – до реальної судової реформи, а не тієї імітації, що відбувалася останніми роками.

Тому наша фракція робить перший крок. Без сумніву, ми подамо декілька ключових пропозицій, враховуючи і ті застереження, які були від Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради. Але зараз треба цей законопроект приймати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції про угоди про вибір суду» ([№ 5120](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 320.

Рішення прийнято.

Дякую.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань діяльності Національного банку України» ([№ 5850](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

До слова запрошується народний депутат України Гетманцев Данило Олександрович.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги, про що цей законопроект? Цим законопроектом завершується реформа першого рівня банківської системи.

Якщо ви відкриєте і прочитаєте текст законопроекту, то він вам здасться досить технічним. Там йдеться про внутрішню організацію діяльності Національного банку України та взаємовідносин між Радою та Правлінням Національного банку, взаємодія Кабінету Міністрів України та Національного банку України, управління золотовалютним резервом та інші питання діяльності Національного банку України.

Але цей законопроект про незалежність Національного банку. Незалежність Національного банку інституційна – це не просто принцип, а забезпечення здійснення конституційної функції Національного банку щодо забезпечення стабільності національної валюти. Це забезпечення стабільності національної валюти поза політичним впливом, поза корупцією, поза кон'юнктурою, яка відбувається у владі. Це дає можливість нам з 2019 року збільшувати кількість депозитів: у 2020 році збільшена кількість депозитів на 200 мільярдів, цього року – вже на 73,5 мільярда, підвищувати стабільність банківської системи (за два роки лише два банки визнані неплатоспроможними), збільшувати ліквідність та прибутковість (три роки банки є прибутковими), також відновлювати кредитування. Ми бачимо ці цифри вже у 2021 році.

Отже, це законопроект про людей, про клієнтів банків, про банківську стабільність та процвітання нашої держави.

Дякую. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується голова підкомітету Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Іванчук Андрій Володимирович.

ІВАНЧУК А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 88, Івано-Франківська область, самовисуванець). Шановний пане Голово, шановні народні депутати, до вашої уваги пропонується законопроект № 5850, внесений народним депутатом Гетманцевим та іншими.

Мета законопроекту дуже чітка. Є підписаний меморандум з Міжнародним валютним фондом, ми брали на себе ці зобов'язання. Дуже дякую авторському колективу, що в законопроекті врегулювали ці всі зобов'язання.

До цього законопроекту Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради вимагало висновок Національного банку України. Він позитивний. Це заключення у вас у документах. Також позитивне заключення Міністерства фінансів України.

Тому нашим комітетом з огляду на зазначене було прийнято рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти законопроект № 5850 в першому читанні за основу, скоротивши строки подання поправок і пропозицій наполовину.

Дуже прошу всіх підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Федина Софія Романівна.

ФЕДИНА С.Р. Прошу передати слово моєму колезі Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герасимов Артур Володимирович.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, «Європейська солідарність» підтримуватиме цей законопроект у першому читанні, і будемо просити доопрацювати ряд суттєвих моментів до другого. Але хотів би звернути вашу увагу на два дуже важливі моменти.

Перше. Мені було дуже приємно зараз слухати керівника профільного комітету, який хвалив реформи банківської системи за Президента Порошенка. Тому що саме стійкість банківської системи, яка була закладена за часів Порошенка, дала можливість сьогодні не втрачати її. А взагалі-то у виступах представників «зеленої» команди інколи я знаходжу дуже цікаві моменти, на які хотів сьогодні звернути увагу.

Наприклад, один із представників Зеленського заявив, що макроекономічні показники Білорусі набагато кращі, ніж в Україні. Ви знаєте, я не полинував перевірити і подивився дані Світового банку. Справді, з 2000 року ВВП на душу населення в Білорусі, його динаміка, була набагато краща, ніж в Україні. І ви знаєте, коли України випередила Білорусь за цим показником? За економічної політики Петра Порошенка. Але, на жаль, знову знизився цей показник, здогадайтеся з одного разу коли – за пана Зеленського. Це дані міжнародних досвідчених експертів.

Далі. Коли той самий представник команди Зеленського говорить, що в нашій країні не словами, а працею ми забезпечуємо пенсіонерам належні стандарти життя, я думаю, щось не те. Бо коли радник глави Офісу Зеленського говорить, що кожна людина має розраховувати на себе, а міністр фінансів про те, щоб 40-річні не розраховували на пенсію, це, як на мене, і є реальним прагненням вашої турботи стосовно пенсіонерів.

Тому, шановні колеги, законопроект підтримуємо. Але вчіть матчастину.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, увімкніть мікрофон Анатолія Ігоровича.

УРБАНСЬКИЙ А.І. Прошу передати слово Полякову.

ПОЛЯКОВ А.Е. Дякую. Депутатська група «Партія «За майбутнє». Шановні колеги, я пам'ятаю, як ви надавали Нацбанку надповноваження в цьому залі. Причина була банальною: щоб хтось, якийсь там Коломойський не повернув собі активів ПриватБанку. Але ви все це протягнули, і акціонери ПриватБанку продовжують забирати мільярди гривень з цієї структури.

Тому я не розумію, навіщо зараз, коли ваші керівники Нацбанку отримують зарплатню 300, 400, 500 тисяч гривень за мінімальної пенсії, розмір якої менше 2 тисяч гривень, вони повинні ще перестати працювати. Ви ж, по-перше, порушуєте Конституцію України.

По-друге, тепер у нас Нацбанк замість забезпечення стабільності грошової одиниці України досягатиме цінової стабільності. Це як? Якої стабільності і за якими цінами? Хто це влаштовуватиме? Хто це оцінюватиме?

По-третє, замість того щоб платіжний баланс був – сукупність співвідношення між сумою грошових надходжень, отриманих країною із-за кордону, і сумою здійснених нею платежів за кордон протягом певного періоду, це буде сукупність економічних операцій, які проводяться між резидентами та нерезидентами. Це дасть можливість керівництву Нацбанку маніпулювати цифрами, обманювати нас, зокрема і у своїх доповідях тут, у Верховній Раді з цієї трибуни.

Наприклад, пропозиція щодо виключення такої вимоги до члена Ради НБУ як постійне проживання в Україні. Тобто член Ради Нацбанку може не жити в Україні. Так давайте взагалі віддамо наш Нацбанк Сполученим Штатам Америки чи Європі. Навіщо нам він потрібний? Навіщо нам потрібні підприємства? Навіщо нам потрібен наш Кабмін? Давайте і наш парламент перенесемо туди, і нехай вони вирішують нашу долю і долю українців.

Ми не будемо підтримувати цього законопроекту. Дякую за...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніколаєнко.

Шкрум Альона Іванівна.

ШКРУМ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Колеги, я думала, що мене вже мало що може лякати в цьому залі, і мало є речей, які не можна виправити. Але цей законопроект, відверто, мене дуже лякає як юриста, як людину, як громадянина України.

Він, справді, не є технічним, повірте, він є ціннісним, орієнтованим на те, чи буде в нас державний орган незалежний від політики, чи буде державний орган незалежний від нас усіх і взагалі від держави.

Ви знаєте, я провела на цій трибуні, мабуть, загалом годин сто за п'ять років, відстоюючи незалежність державних інституцій. Державні інституції мають бути незалежними від впливу політичних груп, олігархів, від впливу великого лобізму з грошима, від впливу великого бізнесу, але вони не можуть бути незалежними від країни загалом.

У цьому ж законопроекті ви фактично позбавляєте все керівництво країни і особливо уряд впливати на будь-яку політику Національного банку. Це неможливо. Це вже навіть не про зовнішнє управління, це про махновщину і відсутність будь-якого управління.

Ви також пропонуєте виключити абсолютно нормальні повноваження Ради Національного банку, які є в радах інших банків. Тобто ради комерційних банків ці повноваження мають, а Рада Національного банку чомусь цих повноважень не матиме. Більше Національний банк не проводить консультацій з урядом, не надає звітів уряду. Чому? Ми запитували щодо цього на засіданні комітету, запитував пан Гетманцев особисто, і не отримали відповіді.

Крім того, є декілька положень, які відверто нас обурюють і шокують. Виключається вимога постійного проживання в Україні для кандидата в члени Ради Нацбанку. Для кого ви це робите, друзі? Хто у нас не проживає в Україні і дуже хоче стати членом Ради НБУ?

Виключається вимога відсутності судимості для Голови НБУ. Для кого ви це робите? Чому це в нас тепер людина із судимістю може бути Головою Національного банку?

Друзі, це стратегічний законопроект, його неможливо нормально доопрацювати, це в принципі загроза економічній безпеці держави. Нацбанк більше взагалі не допомагатиме економічному зростанню країни. Це дуже страшні речі. Я прошу вас цього законопроекту не підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Славицька Антоніна Керимівна.

СЛАВИЦЬКА А.К. Прошу передати слово колезі Колтуновичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Шановний пане Голово, шановні колеги! Законопроект насправді не про людей, а про зовнішнє управління у фінансово-банківській системі. Якщо ви думаєте, що це абстрактні речі, якими опозиція лякає інших депутатів чи громадян України, то це зовсім не так. Тому що є чіткі норми у проекті закону, те, про що казала щойно колега Шкрум, наприклад, стосовно членів Ради Національного банку.

Ось у нас на сьогодні голова Ради Нацбанку Данилишин, академік, доктор економічних наук, інші члени, такі як Фурман, доктор економічних наук, Василь

Горбаль, професор Козюк з Тернополя. Це фахові люди, які зараз, на мій погляд, достойно представляють Україну.

Для чого давати можливість іноземцям заходити в Раду Національного банку? На мій суб'єктивний погляд, це у банківській системі фінансова задача національних інтересів. Такого не може бути, і наша фракція не голосуватиме за цей законопроект. Це перше.

А зараз тут один з промовців, дійсно, сказав правду. Саме їхня команда у 2014 році була фундатором руйнування фінансово-банківської системи країни. Вони у 2014 році заклали фундаментальні, інституціональні інструменти з деградації фінансово-банківської системи. Те, що називають оздоровлення, – насправді ліквідація банків неугодних фінансових конкурентів: було 180 банків, зараз 72 банки. Скажуть оздоровлення і таке інше. А ви йдіть, запитайте у людей, у вкладників, у позичальників банків, як оздоровлювали банківську систему.

Тому цей законопроект, я розумію, хто його лобіює, – люди, які відстоюють в Україні інтереси не України, а міжнародних фінансових структур. Але давайте знаходити баланс, за допомогою якого насамперед відстоюватимемо національні інтереси. Прошу не підтримувати цього законопроекту як такого, який суперечить фінансовим інтересам України.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, давайте говорити відверто, у нас банківська система пройшла тест на випробування. Це перша криза, яка була два роки, за якої в нас гривня не впала. Знаєте, як говорять: рахунок можете на табло обмінників курсу побачити, що там як було 26-27, так і залишилося 26-27.

Кількість кредитів, які люди не можуть виплачувати, також зменшилася. Це говорить про те, що банківська система працює, депозитів стає більше.

Найголовніше, я не пам'ятаю за останні два роки, щоб у нас був банкопад.

Це говорить про те, що, справді, була запроваджена нормальна банківська система. Цей законопроект закріплює фактично статус-кво. Він, якщо просто, говорить про те, що Національний банк повинен робити нормальні речі і не займатися популізмом. Так, там є зауваження, згоден. Для цього є друге читання.

Саме тому вважаю, що законопроект потрібен насамперед українцям, і його треба приймати в першому читанні з доопрацюванням до другого.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гетманцев – з мотивів. Увімкніть мікрофон, будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Дякую. Шановні колеги, я хочу нагадати колегам, провести невеличкий лікбез щодо Конституції і Національного банку, щодо основної функції Національного банку, яка визначається в Конституції, – це

стабільність національної грошової одиниці, та функція, з якою Національний банк впорався під час цієї досить значної світової фінансової кризи.

Задля того, аби ця функція виконувалася, необхідною є незалежність Національного банку. Незалежність Національного банку передусім від Кабінету Міністрів, аби ми не повторювали помилок скритих емісій на фінансування видатків державного бюджету. Аби не було тиску на Національний банк з метою покриття тих чи інших видатків чи вчинення тих чи інших рішень, які не відповідають вимогам стабільності грошової одиниці. Аби всі громадяни знали, що гривня є стабільною, надійною валютою, і довіряли їй.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань діяльності Національного банку України» ([№ 5850](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та голосувати.

«За» – 283.

Рішення прийнято.

Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі поправок і пропозицій та підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань діяльності Національного банку України» ([№ 5850](#)).

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення зміни до статті 11 Закону України «Про валюту і валютні операції» щодо виконання банками функцій агентів валютного нагляду» ([№ 5851](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

До слова запрошується народний депутат України Гетманцев Данило Олександрович.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Шановні колеги, йдеться про те, що законопроект і та ідея, яку ми доповідали під час попереднього розгляду питання складається з чотирьох законопроектів. Ми не можемо вносити зміни до Закону «Про валюту та валютні операції» іншими законами, крім закону про внесення змін до цього

закону. Саме тому і законопроект був поділений на чотири нормативні акти, одним з яких вносяться зміни до цього закону.

Законопроект (відкрийте, будь ласка) невеликий і стосується лише встановлення для банків обов'язку обмінюватися інформацією про належність рахунків їх клієнтів до банківських рахунків, відкритих нерезидентами, з метою здійснення валютного нагляду за валютними операціями, що здійснюються їх клієнтами через ці банки.

Одна норма, вона невелика. Пропоную підтримати без обговорення.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується голова підкомітету Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Іванчук Андрій Володимирович.

ІВАНЧУК А.В. Шановна президіє, шановні народні депутати! До вашої уваги пропонується законопроект № 5851. Цілком правильно сказав пан Данило, що це невід'ємна частина попереднього законопроекту, тому що нам треба внести зміни до профільного закону.

Пропонується дуже просте рішення: банки повинні бути агентами валютного контролю. Комітет рекомендує Верховній Раді прийняти цей законопроект № 5851 в першому читанні за основу з пропозицією скоротити строки подання поправок і пропозицій від суб'єктів права законодавчої ініціативи наполовину.

Дуже прошу підтримати. Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я чув пропозицію Данила Олександровича. Без обговорення? Чи є бажані?

Даниле Олександровичу, на щастя, є фракції, які хочуть обговорити цей законопроект.

Тому я прошу записатися: два – за, два – проти. Святе право фракцій. Закон суворий, але він – закон.

Надаю слово народній депутатці Стефанишиній Ользі Анатоліївні, фракція політичної партії «Голос».

СТЕФАНИШИНА О.А. Прошу передати слово моєму колезі Роману Лозинському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово передається Роману Лозинському. Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Шановні колеги, по-перше, є очевидним, що цей законопроект з пакета важливих ініціатив у межах співпраці з Міжнародним

валютним фондом. Якщо говорити по суті, то, звісно, що врегулювання цих всіх валютних операцій – це абсолютно важливе технічне питання, яке потрібно приймати.

Але я хотів би звернути увагу на те, як Президент, Офіс Президента, уряд зараз однією рукою пропонують позитивні ініціативи, вносять їх, парламент розглядає, а другою – роблять Національний банк України ручною інституцією, яку намагаються побудувати в режимі телефонного права, так як любляють робити чиновники в нашій країні.

Звертаю вашу увагу на те, що відбулося з Національним банком наприкінці літа. Тоді як політичний сезон, як кажуть, у тиші, усі у відпустках, і в цей момент практично ціле управління департаменту ліцензування Національного банку подало у відставку.

Шановні колеги, хочу зауважити. Голосуючи зараз за ці позитивні норми, підтримуючи їх в цьому залі, працюючи для того, аби з Міжнародним валютним фондом у нас було адекватне професійне партнерство, зверніть увагу на цей факт, на те, як ціле управління подає у відставку, подає свої заяви про звільнення через факт тиску, через факт ручного управління, через факт того, як у Національному банку хочуть працювати в режимі телефонного права.

Цього допускати не можна. Ініціативи, зокрема ті, які з'являлися в цьому залі, коли хотіли забирати позицію або звільнити конкретних осіб, такий «руч-няк» не повинен проходити. Зверніть увагу, представники влади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Саврасову Максиму Віталійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

САВРАСОВ М.В. Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. «Європейська солідарність». Зрозуміло, що цей законопроект є достатньо технічним, ця норма фактично і так діє, і банки її виконують, це треба узаконити. Але коли ми говоримо на цю тематику, маємо сказати взагалі про економічну політику чинної влади і її наслідки.

Подивіться, ми зараз кажемо про банківський сектор. А яка в нас ситуація з прямими іноземними інвестиціями в державу?

Хочу повідомити: 2020 рік – рекордний, за 20 років відтік прямих іноземних інвестицій майже на 1 мільярд доларів. Рекордний за 20 років! Під час війни, найгарячішої фази, такого не було.

Може, це закінчилося в 2020 році? Коронакриза, інше... Ні. Перше півріччя 2021 року – знову чистий мінус з точки зору прямих іноземних інвестицій. Це вже результат, це вирок цій економічній політиці.

Подивіться, що відбувається водночас на споживчому ринку. Як свідчать цифри із серпня 2020 по серпень 2021 року: здорожчання цукру – на 84 відсотки, соняшникової олії – на 79, яєць – на 33 і таке інше.

Шановні громадяни України, назвіть мені хоча б одну сферу, у якій в українців зросли зарплати на 70, 80 відсотків чи пенсії. Звичайно, я не беру до уваги ті конверти, які роздають «Слуга народу», там усе нормально. Але ви не плутайте кишені. Немає такого ніде, у жодній сфері немає цього. Тому сьогодні людям насправді дуже важко.

Яка економічна політика цього уряду? У нас навіть не затверджена програма дій уряду. Ніхто абсолютно не знає, куди ця влада веде країну. Хоча, якщо подивитися на цифри, усе очевидно: веде у прірву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Лубінцю Дмитру Валерійовичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Прошу передати слово народному депутату Антону Полякову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поляков Антон Едуардович.

ПОЛЯКОВ А.Е. Чернігівщина, депутатська група «Партія «За майбутнє». Шановні колеги, тут деякі люди казали про лікбез. Хочеться запитати: а що, Нацбанк, виявляється, зараз залежний? Тобто два роки ви правите країною і Нацбанк залежний, а тут стане незалежним?

Хочу запитати вас, Даниле, не називаючи прізвища. Ось я відкриваю вашу декларацію. Ви кажете про те, що гривня – надміцна валюта і Нацбанк справляється зі своїми задачами. 10 тисяч доларів, 40 тисяч євро, 125 тисяч доларів, 35 тисяч євро, 108 тисяч євро, 228 тисяч доларів, 650 тисяч доларів. Шановні українці, одна родина володіє 1,5 мільйона доларів США. Так ідіть до Ощадбанку, поміняйте на гривню і зберігайте у гривнях, якщо гривня в нас дуже міцна.

А ці законопроекти, які ви продовжуєте проштовхувати, не заслуговують навіть нашої уваги. Перестаньте плутати грішне з праведним. Ми не підтримуватимемо ваших законопроектів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Таруті Сергію Олексійовичу, фракція «Батьківщина».

ТАРУТА С.О., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Передайте слово Ніколаєнку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніколаєнко. Будь ласка.

НІКОЛАЄНКО А.І. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, ви знаєте, мені дивно спостерігати, що настільки багато депутатів, які в принципі відбулись як особистості, як люди, які присягали народу України і є народними депутатами, дозволяють себе зневажати. Я не називатиму цих трьох магічних літер, які всі добре знають, хто насправді керує Україною. Але це пролунало в нас на засіданні комітету під час розгляду цього і попереднього законопроектів.

Цей законопроект є більш технічним, він не такий принциповий. Попередній, який ви вже прийняли, дуже принциповий. Я наведу один приклад з цього законопроекту, де самі себе, ви, депутати, які це підтримали, принизили.

У попередньому законопроекті [№ 4367](#), який Верховна Рада прийняла влітку, була проста норма, це була моя поправка, яку підтримав комітет, потім у залі – 297 голосів «за», і підписав Президент. Закон набрав чинності. А поправка проста: про те, що громадянин України, який є членом Ради Національного банку, виконує свої повноваження до того часу, як ми не визначимо його наступника, якщо його термін навіть завершився. Проста поправка – це безперервність влади. Ми її проголосували, вона стала законною, пропрацювала 12 днів.

Після цього вноситься цей законопроект, який скасовує цю норму. Коли я кажу, так хто помилився? Вибачте, хто ідіоти? Ми у профільному комітеті чи 297 народних депутатів? Чи Президент, який підписав? Ну, хто ідіоти? Хто нам сказав, що це треба змінити? Чи за 12 днів ми побачили, що ця норма не працює?

Відповідь проста: це наполягання Міжнародного валютного фонду. А чому? МВФ проти того, щоб у нас була повноцінна Рада Національного банку? Ні. Це про управління державою і управління Нацбанком, про гідність, про що ви так любите казати, про нас, про Україну, про український Національний банк. А ви голосуйте... Це законопроект про МВФ, а не про Україну.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто бажає виступити з мотивів?

Бачу, Шахов Сергій Володимирович. Увімкніть мікрофон, потім голосуємо.

ШАХОВ С.В. Щойно колеги говорили за відтік інвестицій в нашу державу – мільярд доларів. Скажіть, будь ласка, а хто сюди вкладатиме якісь гроші? Коли до мене, народного депутата з Луганщини, звертаються виборці з округу № 211 міста Києва з приводу рейдерства *Park Avenue*, який будували також інвестори, а якісь негідники захопили його. Йдеться про обладнання й інвестиції у розмірі 100 мільйонів гривень. Тепер викручують виборцям вашим... «Слуги

народу», ви ж обиралися по Києву. Будь ласка, зверніть увагу на виборчий округ № 211 і наведіть у себе порядок, щоб надходили інвестиції в державу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усі бажаючі виступили? Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 11 Закону України «Про валюту і валютні операції» щодо виконання банками функцій агентів валютного нагляду» ([№ 5851](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України Ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі поправок і пропозицій та підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення зміни до статті 11 Закону України «Про валюту і валютні операції» щодо виконання банками функцій агентів валютного нагляду» ([№ 5851](#)). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 254.

Рішення прийнято.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення зміни до статті 33 Бюджетного кодексу України щодо уточнення інформації, яка подається Національним банком України для складання Бюджетної декларації» ([№ 5853](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

До слова запрошується народний депутат України Гетманцев Данило Олександрович.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Шановні колеги, це третій проект з пакета законопроектів щодо одного й того самого питання, про яке ми сьогодні говоримо. Власне, він щодо інформаційних взаємовідносин Кабінету Міністрів та Національного банку України в процесі підготовки Бюджетної декларації та проекту бюджету на наступний рік.

Бюджет базується на макропрогнозних показниках, які готує Міністерство економіки України, і це визначено Бюджетним кодексом. Тому для Національного банку дублювати цю інформацію не є необхідним. Водночас певні відомості, які публікуються Національним банком, надаються Кабінету Міністрів на його вимогу, бо вони і так публікуються на сайті Національного банку.

Завершуючи на сьогодні свої виступи щодо цих трьох взаємопов'язаних питань, хочу подякувати насамперед колезі за підвищену увагу до моєї декларації та моєї сім'ї, в якій відображені кошти, щодо яких повністю сплачені податки, які зароблені в минулому житті, коли ми жодного відношення до влади не мали. Хотів би побажати і вам того самого, щоб ви так само і робили зараз.

Хочу також відповісти і колегам з іншої фракції, які своїми рішеннями, на жаль, під час своєї попередньої каденції призвели до зубожіння пенсіонерів, лікарів, вчителів, призвели до тотальної бідності, з якої ми поступово виводимо зараз країну. У нас вже мінімальна заробітна плата вища, ніж у Росії, у Білорусі, у Молдові. У нас вже середня пенсія підвищена на 25 відсотків. Ми під час кризи не дали можливості зменшити доходів, тому давайте будемо об'єктивними.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Даниле Олександровичу.

Слово надається заступниці голови Комітету з питань бюджету, народній депутатці України Олені Євгенівні Копанчук.

КОПАНЧУК О.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 189, Хмельницька область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні депутати! Комітет з питань бюджету розглянув законопроект № 5853. Хочу звернути увагу, що цей законопроект є похідним від законопроекту № 5850 і передбачає зміни до статті 33 Бюджетного кодексу України, у якому зазначається, що Національний банк України до 1 березня надає Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України інформацію, необхідну для складання Бюджетної декларації та проекту Державного бюджету. До того ж така інформація надаватиметься Нацбанком у порядку інформування.

Хочу зазначити, що Міністерством фінансів у висновку наведено певні зауваження, Національний банк підтримує законопроект.

А тому за результатами розгляду комітет рекомендує Верховній Раді законопроект № 5853 прийняти у першому читанні за основу, доручивши його доопрацювати з урахуванням пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести на розгляд Верховної Ради у другому читанні. Прохання комітету скоротити строки подання поправок.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність обговорити цей законопроект? Є.

Тоді прошу записатися: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату України Вельможному Сергію Анатолійовичу, депутатська група «Довіра».

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина. Передаю слово Сергію Шахову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шахов. Будь ласка.

ШАХОВ С.В. Луганщина. Депутатська група «Довіра». Безумовно, група «Довіра» підтримуватиме цей важливий законопроект. Але що я почув з цієї трибуни сьогодні від наших шановних колег, від «Слуги народу»? Що вони виводять нашу країну вже з епохи бідності.

Це в той час, коли знову-таки сидять сім'ї звичайних роботяг на День шахтаря без зарплати у 1 мільярд 700 мільйонів гривень?! Це тоді, коли не виплачують лікарняні, коли море людей голодують, бідують, коли збанкрутували, практично знищили «Нафтогаз України» і 19 мільярдів внесли боргів до казни. 12 мільярдів гривень боргів і знищення залізничної дороги в Україні.

Отак виводиться сьогодні зі скрути Україна? Коли 1 мільярд доларів, 28 мільярдів гривень, відтоку прямих інвестицій в Україну. Коли руйнується Луганська область, там, де відбувається війна. 22 мільярди гривень – нанесення прямих збитків губернатором, якого досі не поміняли.

Тимчасова слідча комісія розслідувала пожежі на Луганщині і винесла вирок. 319 народних депутатів проголосували за відсторонення негідника – голови військово-цивільної адміністрації Гайдая. І досі ані Генеральна прокуратура, ані жоден силовий орган не розслідує цих справ, де загинули 16 осіб. Люди сьогодні йдуть на суїцид, бо навіть не виплатили за збитки щодо згорівших будинків. 80 родин сьогодні безхатки. Ось що ви сьогодні зробили? Кажете, що з бідності вивели державу? Кайтеся! Вам каятися буквально на наступних виборах...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цабаль Володимир Володимирович.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Підтримуючи попереднього промовця, я все-таки хотів би повернутися до законопроекту щодо НБУ, який стосується цього пакета документів, бо всі вони пов'язані. Я і мої колеги повністю їх підтримуємо, зокрема і цей законопроект щодо внесення змін до Бюджетного кодексу про те, яку

інформацію має подавати Національний банк. Але я хотів би звернути увагу на дві речі в цьому пакеті законопроектів: одну дуже позитивну, а другу негативну.

Що стосується позитивної речі. Нарешті виправляється одна річ, яка, скажемо так, заважала Національному банку бути повністю незалежним, а саме: скасовується зобов'язання Національного банку підтримувати економічну політику уряду. Насправді, як би це не звучало контраверсійно, це правильно.

Якщо взяти ті ж Сполучені Штати Америки, то Федеральна резервна система не повинна підтримувати політику уряду, більше того, там може бути інше бачення. У них мають бути різні точки зору і різні цілі: в одного ціль – економічне зростання, в іншого ціль – баланс економічного зростання, безробіття та інфляції. Така ціль має бути і в Національного банку України. Це нарешті виправляється, тобто тепер Національний банк стане більш незалежним.

А з негативів, що може не дозволити в другому читанні підтримати цей законопроект, це те, що в цей потрібний пакет документів зараз засунули зміни кваліфікаційних вимог до Ради Нацбанку.

Колеги, я сам подаватиму поправки, щоб ці зміни не відбулися. Якщо ці поправки не будуть враховані, не знаю, як можна буде підтримати цей пакет законів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федина Софія Романівна.

ФЕДИНА С.Р. Прошу передати слово моїй колезі Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, наша фракція підтримуватиме цей законопроект. Адже очевидно, що сьогодні незалежність, фаховість Національного банку є однією із складових фінансової незалежності та стабільності України.

Користуючись нагодою, хочу від нашої фракції привітати гостей. Зараз у гостьовій ложі перебувають учні Черкаського фізико-математичного ліцею. Думаю, що це майбутні, можливо, працівники Національного банку. Ми щиро бажаємо всім студентам, школярам, які хочуть стати успішними, дуже добре знати математику, економіку і мати стрижень, щоб бути незалежними.

Тому що в Нацбанку сьогодні працює високофахова команда, яка, справді, добре знає математику й економіку, але на їх незалежність тисне влада, і тому понад 100 працівників Національного банку написали заяви про звільнення. Це їхня позиція. Добре, що вона в них є. Це дуже важливо, це те, чого не вистачає Верховній Раді України і багатьом фракціям.

Отже, дорогі учні, я як черкащанка хочу вам сказати: будьте сильними, розумними, успішними, вчіть математику, мови, економіку і будьте незалежними.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поляков Антон Едуардович.

Хто виступатиме від фракції «Батьківщина»? Вибачте, Макаренко ще. А хто замість Макаренка?

МАКАРЕНКО М.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Шуфричу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зачекайте.

Колтунович? Шуфрич Нестор Іванович. Антоне Едуардовичу, Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. До того часу, як мені шановна зала довірила відповідати за свободу слова і очолювати Комітет з питань свободи слова, я близько 15 років працював у бюджетному комітеті. Я собі не уявляю, як можна формувати бюджетну політику без головних показників і прогнозів Національного банку України?

Що ми зараз робимо? Ми вже дожилися до того, що близько 4 мільярдів гривень заборгованість із заробітної плати. Скажіть, будь ласка, як ви можете прогнозувати без даних головного фінансового інституту України – Національного банку України? Коли немає курсу, коли немає прогнозу, як таке можна робити? Ви вже навіть і на середньорічну вартість газу скоро рукою махнете, бо в цьому не розумієтеся і не можете її формувати. Тому, шановні колеги, я вас прошу: схаменіться, будьте відповідальними і професійними!

Я розумію, «аля на большую стройку хватит», уже люди це називають не «Великим будівництвом», а «великим крадівництвом». Судячи з того, що говорять антикорупційні органи, яких ви ще не взяли під контроль, то там відбуваються шалені зловживання і крадіжки.

Я не проти, щоб будувалися школи, дитячі садочки, я за розвиток інфраструктури. Але чому Кирпа міг за 1 мільярд доларів у гривнях побудувати всі дороги України, а зараз 5 мільярдів з державними гарантіями фактично коту під хвіст, і розкрадаються гроші. Люди вже кажуть, де ті дороги? Де ті дороги, на які витрачають гроші зі здоров'я нації, які виділяються на наших дітей.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поляков Антон Едуардович.

ПОЛЯКОВ А.Е. Чернігівщина, депутатська груп «Партія «За майбутнє». Знаєте, дуже смішно чути від «служби народу», фактично долларового мільйонера, про зuboжіння нашого народу і про те, що наша попередня влада когось до чогось довела. Так у вашому уряді, у вашому Офісі Президента фактично більшість людей з попередньої влади ці два роки. І що тепер, виявляється ви з ними за одно?

Щодо вашого законопроекту. Це знаєте, як ото в армійському анекдоті, коли прапор каже своїм підлеглим: копайте тут, а я піду, дізнаюся, де копати. Ось і про цей законопроект. Ми не знатимемо, і в Нацбанку не буде відповідальності щодо результатів їхньої подальшої роботи. Наприклад, давайте згадаємо ту саму піраміду ОВДП, на якій збагатилося багато і вас, зокрема тих, хто сидить в Офісі Президента і в Кабміні. Це не тиск був на Нацбанк, це все нормально, це все нехай продовжується чи як?

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, чи бажає ще хтось? Бажає.

Іван Іванович Крулько – з мотивів. Хто ще буде? Після цього переходимо до голосування, запросіть народних депутатів до залу.

Іване Івановичу, будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Цей законопроект начебто є подібним від двох попередніх, здавалося б, технічний, тому що відповідно до нього Національний банк має подавати прогностичні показники надходжень до державного бюджету, як доходи державного бюджету на трирічний період. Оскільки Бюджетна декларація складається на три роки. Це не проблема, це, можливо, технічно їх треба виправити, але ключова проблема полягає у двох попередніх документах – у законах, які, по суті, зробили Національний банк таким, що він виведений з-під сфери управління Української держави, Національний банк сьогодні вже не керується Україною, не буде підконтрольний Українській державі. Вважаю, що ті два законопроекти, за які фракція «Батьківщина» не віддала жодного голосу, роблять Україну залежною ще більше, ніж вона є, і керованою ззовні. Ми вважаємо, що Національний банк є національним, він мусить бути незалежним і повністю у сфері управління Української держави, адже...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Усі бажаючі виступили? Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 33 Бюджетного кодексу України щодо уточнення інформації, яка подається Національним банком України для складання Бюджетної декларації» ([№ 5853](#)) за основу. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 298.

Рішення прийнято.

Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі поправок та пропозицій і підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення зміни до статті 33 Бюджетного кодексу України щодо уточнення інформації, яка подається Національним банком України для складання Бюджетної декларації» (№ 5853). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Дякую.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення пенсійного законодавства» ([№ 4668](#), [№ 4668-1](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник міністра соціальної політики Музиченко Віталій Володимирович.

Поки розглядається питання, будь ласка, керівники та уповноважені представники фракцій, підійдіть до трибуни на хвилинку.

МУЗИЧЕНКО В.В., *заступник міністра соціальної політики України*. Шановний головуєчий, шановні народні депутати, до вашої уваги пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення пенсійного законодавства» (№ 4668), розроблений Кабінетом Міністрів України. Законопроектом пропонується з 1 січня 2022 року зафіксувати в Законі України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» дату індексації пенсій 1 березня, так як це було раніше. Це уможливить законодавчо врегулювати дату індексації пенсій і забезпечити планове формування видатків Пенсійного фонду на відповідні цілі, відновити індексацію пенсій окремим категоріям пенсіонерів, а саме: військовим, науковцям, посадовим особам органів місцевого самоврядування та державним службовцям, також право на достроковий вихід на пенсію за 1,5 року у зв'язку з реорганізацією підприємств.

Законопроектом передбачено надання підтримки батькам, діти яких хворі на тяжкі рідкісні захворювання, яким не встановлено інвалідність шляхом призначення дострокової пенсії, а також встановлення єдиного підходу для визначення розміру підвищень за більш пізній вихід на пенсію залежно від дати її призначення. Прохання підтримати.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається автору альтернативного законопроекту народній депутатці України Королевській Наталії Юрїївні.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, шановні присутні, це дуже актуальне питання. Думаю, ні в кого не виникає сумніву, що сьогодні одна з найпостраждаліших категорій людей у нашій країні – це пенсіонери. Ну, не може людина вижити на 2 тисячі гривень, це неможливо. І те, що уряд робить вигляд, що нічого не відбувається і вносить сьогодні дуже точковий законопроект щодо цього питання – це, крім обурення, більше нічого не викликає.

На жаль, якість цього законопроекту дуже низька, у ньому передбачено ряд юридичних, по суті, антисоціальних норм. Тому ми закликаємо проголосувати за альтернативний законопроект, у якому чітко визначили категорії людей, те, як сьогодні можна, дійсно, індексувати пенсії, як дати можливість людям за півтора року до початку пенсійного віку виходити на пенсію, як сьогодні захистити військових пенсіонерів.

А те, що запропонував уряд, це продовження знущання над пенсіонерами.

Я хочу також наголосити на тому, що сьогодні тисячі людей приходили під стіни парламенту. Одне з питань, яке люди порушують по всій країні, це питання індексації пенсій та перегляд тієї пенсійної реформи, яка знищує гідність людей. Тому ми закликаємо парламент об'єднати зусилля, щоб вирішити питання індексації пенсії і дати людям можливість хоч трохи жити, а не виживати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається співдоповідачу голові Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Третяковій Галині Миколаївні.

ТРЕТЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні народні депутати! Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглянув зазначений законопроект 11 березня цього року. У законопроекті є чотири речі, за які, думаю, увесь зал голосуватиме.

Перше. Це вперше в Україні законом встановлюється дата індексації – 1 березня. Раніше Кабмін мав на свій розсуд встановлювати цю дату.

Друге. Поновлюється індексація пенсій тим категоріям, у яких була забрана в попередні роки попередніми владами. Це індексація пенсій військово-службовцям, державним службовцям, а також іншим категоріям, яким не індексувалася.

Третє. Призначається дострокова пенсія, як це було раніше, тим, хто втратив роботу за півтора року до досягнення пенсійного віку, у разі якщо підприємство реорганізовується.

Четверте. Призначається нарешті дострокова пенсія матерям, дітям яких не визначено інвалідність, і вони хворіють на рідкісні хвороби, так звані орфанні захворювання.

Комітет разом з Кабінетом Міністрів обрахували витрати на цей законопроект, це – 2 мільярди 769 мільйонів гривень. Для того щоб ми, народні депутати, встигли прийняти такий закон до ухвалення бюджету на наступний рік, комітет пропонує підтримати зазначений законопроект, прийняти його за основу та скоротити терміни подання пропозицій на друге читання вдвічі.

Шановні народні депутати, прошу підтримати зазначений законопроект.
Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

М'ялик Віктор Ничипорович.

М'ЯЛИК В.Н., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 155, Рівненська область, самовисуванець). Передайте, будь ласка, слово Полякову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поляков Антон Едуардович.

ПОЛЯКОВ А.Е. Чернігівщина, депутатська група «Партія «За майбутнє». Шановні колеги, насправді цей законопроект покликаний вирішити питання щодо пенсійного забезпечення певної верстви населення, а не всіх пенсіонерів. Це стосується десятків мільйонів людей, які, дійсно, на межі виживання.

Коли я бачу, наприклад, фінансове обґрунтування цього законопроекту «Слуги народу», що начебто прогнозується зростання ВВП на 4,3 відсотки, що вплине на надходження до держбюджету, то в мене виникає питання: а коли я подавав свій законопроект щодо того, щоб мінімальну пенсію зробити таку ж, як мінімальний прожитковий мінімум, а це нормальна норма, то в Комітеті з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів його просто забракували. Адже я так розумію, що пенсіонери не мають жити в нашій державі, так?

Як можна жити на мінімальну пенсію, розмір якої менший за прожитковий мінімум?

Тобто ви їх спонукаєте на голодну смерть, на те, що вони не зможуть заплатити за житлово-комунальні послуги за вашими тарифами, за які ви і ваш уряд голосували, не захотіли скасувати, на ту пенсію, яку ви їм даєте. Що ви тут розказуєте про зубожіння після цього?

Тому, друзі, звісно, цей законопроект усе не вирішує, ми його підтримаємо. Але в мене дуже багато питань. Адже влітку були анонсовані доплати пенсіонерам старше 75 років, але наш уряд, попри те, що десятки мільярдів доплати гривень використовується на «Велике будівництво» (хотів сказати «крадівництво»), не знайшов декілька мільярдів на ці доплати. У мене запитання: чи знайдуть вони ці декілька мільярдів гривень хоча б на цих пенсіонерів?

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євтушок Сергій Миколайович.

ЄВТУШОК С.М. Фракція «Батьківщина». Прошу передати слово колезі Івченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Івченко Вадим Євгенович.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, нарешті в цьому залі розглядаються соціальні законопроекти і нарешті ми збираємося виконати рішення Конституційного Суду 2018 року, яким повністю відновлюємо дію того закону, який був прийнятий у ніч 2014 року.

Я радий, що ми відновлюємо щорічну індексацію пенсій з березня місяця. Це нормально. Але скажіть, будь ласка, а чому лише на 50 відсотків? А чому не на всі 100 відсотків, як це було до 2014 року? Це дріб'язок, але повірте, для пенсіонерів, які на сьогодні живуть на менше, ніж встановлений фактичний прожитковий мінімум, – це колосальні кошти. Давайте до другого читання врахуємо саме це.

Я радий тому, що ми відновлюємо норму, за якою призначатимемо достроково пенсії за віком людям, які вийшли за півтора року. У нас траплялися такі випадки. Колеги, досить нормальна норма, де ми призначатимемо достроково пенсії матерям і батькам дітей, хворих на тяжкі й рідкісні захворювання, яким ще не встановлено інвалідність.

Колеги, давайте виправлятися і приймати більше соціальних законів. До речі, ми альтернативним законопроектом відновлюємо перерахунок пенсій журналістам, науковцям, працівникам органів місцевого самоврядування. Думаю, до

цього основного законопроекту ми додамо пропозиції і найкращі норми з альтернативного. Хоча, якщо відверто, альтернативний законопроект більш комплексний і системний, а ви, як завжди, приймаєте свої закони, але нарешті соціальні, і відновлюєте безпосереднє рішення Конституційного Суду щодо пенсіонерів.

«Батьківщина» підтримує.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. Фракція «Європейська солідарність». Передайте, будь ласка, слово Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Володимирович Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні українці, ми, звичайно, підтримаємо цей законопроект, але питання не в підтримці проекту закону щодо пенсії, а в черговому шулерстві влади в питаннях пенсій.

Щорічна автоматична індексація пенсій була введена і проводилася 1 березня за Порошенка статтею 42 відповідного профільного закону в редакції 2016 року. Що вимагається від Зеленського? Просто не дурити пенсіонерів і підвищувати їм пенсії вчасно, не порушуючи закону. Натомість влада Зеленського краде гроші в пенсіонерів.

Минулого року індексацію для понад 8 мільйонів пенсіонерів провели аж у травні, тобто влада фактично вкрала у пенсіонерів понад 4 мільярди гривень за березень-квітень. Цього року так само на два місяці затримали індексацію для майже 3 мільйонів працюючих пенсіонерів.

Куди крадуть? Правильно, на «велике крадівництво» та на програму хабарів для депутатів «слуг» «20-30-50», щодо якої писали журналісти. Журналісти порахували, що лише за 2020 рік на «велике крадівництво» витратили 120 мільярдів гривень, а побудували і відремонтували приблизно стільки ж, скільки у 2018 на 40 мільярдів.

Цікаво, націнка в рази – це за плакати Зеленського, які розвішані по всій країні, чи на 40-відсоткові відкати, про які трублять журналісти-розслідувачі?

Повертаючись до пенсій, хочу наголосити – формула індексації має враховувати не лише розмір середньої зарплати, а й рівень реальної інфляції, як це закладала наша команда. Бо коли за рік ціни на газ, світло, продукти харчування зростають, а субсидії урізають, то це не про захист, а про злидні для найбільш вразливих. Тому «Європейська солідарність» пропонує використати подаровані МВФ 2,7 мільярда доларів, зокрема, на програму «Тринадцята пенсія», яку презентував Петро Порошенко на засіданні Погоджувальної ради, щоб у листопаді пенсіонери отримали додаткові кошти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович. Не наполягає, я бачу

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Будь ласка, передайте слово Наталії Королевській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Юріївна Королевська.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги, розумію, що багато людей у цій залі вперше в парламенті, а до цього ще пенсії ніколи не отримували. Уряд, навіщо ви так жартуєте? Коли я була міністром – була індексація, коли Папієв був міністром – 1 березня була індексація, коли Денісова була міністром – 1 березня була індексація, а тепер ми кажемо: нова норма. Та це не нова норма, вона завжди працювала в Україні. Ви повинні були 1 березня впровадити цю індексацію, а не знущатися над людьми сьогодні. Це перше.

Друге. Ви нам розповідаєте, щоб встановити додаткову умову для призначення пенсії за півтора року. Шановні, та ми вже виграли Конституційний Суд, і ви повинні людям не встановлювати додаткових умов, а просто дати можливість за півтора року піти на пенсію. А що ви пропонуєте? Що людина повинна зареєструватися у Державній службі зайнятості та за відсутності для неї роботи лише тоді отримає право вийти на пенсію. Навіщо ви знущаетесь далі над людьми?

Наступна найцікавіша норма в цьому законопроекті. Кабмін не проводить індексації пенсій військовим пенсіонерам. Навіщо ви знущаетесь? Це військові, вони захищали нашу країну. Ви сьогодні також мотивуєте військових, але ж вони бачать, як ви ставитися до тих, хто захищав країну ще 5, 10, 15 чи 20 років тому. Так не можна. Або створюйте умови та захищайте пенсіонерів, виконуйте рішення Конституційного Суду України, або досить піаритися на людях, які отримують 2 тисячі гривень пенсії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Железняк – з мотивів. Після цього переходимо до... *(Шум у залі)*. Крулько виступав. Івченко, що ви руку тягнете?

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, скажу дуже просто, про що цей законопроект.

Перше – обов'язково закріпити, що 1 березня відбувається індексація пенсій. Щоб Кабмін у ручному режимі не зупиняв її.

Друге – закріпити індексацію військових пенсій. Знову-таки, щоб Кабмін не заощаджував на наших військових.

Третє – повернення деяких пенсій, тобто збільшення пенсій пенсіонерам.

Враховуючи, що Міністерство фінансів передбачило декілька мільярдів на витрати, думаю, що за цей законопроект треба голосувати, якщо ці гроші спрямовують на пенсіонерів.

А зараз про головне. Шановні колеги, ми 190 мільярдів з бюджету заплатили до Пенсійного фонду. У нас проблема з Пенсійним фондом через те, що погане трудове законодавство, великі податки на працю. Якщо ми хочемо, справді, отримати нормальну ситуацію через декілька років у пенсійній системі, то вже зараз треба, і це наше зобов'язання, змінювати систему, тим паче оподаткування праці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кулініч Олег Іванович. Після цього голосуємо.

КУЛІНІЧ О.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра». Шановні колеги, зараз, мабуть, у кожного пенсіонера є безліч питань взагалі до Пенсійного фонду і до самої системи пенсійного забезпечення наших пенсіонерів. Цей законопроект не вирішує в повному обсязі тих завдань, які хотіли б наші пенсіонери.

Замість кількох індексацій, про що говорить діюча норма чинного законодавства, нам пропонується щорічна одноразова індексація пенсій для наших пенсіонерів. Тому в пенсіонерів більше запитань, ніж відповідей щодо цього законопроекту.

Проте треба змінювати діючу систему. Ми підтримаємо в першому читанні цей законопроект. Обов'язково будемо доопрацьовувати його разом до другого читання. «Довіра» голосує «за» в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення пенсійного законодавства» ([№ 4668](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 317.

Рішення прийнято.

Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі поправок та пропозицій і підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення пенсійного законодавства» ([№ 4668](#)). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 298.

Рішення прийнято.

Руслан Олексійович Стефанчук.

СТЕФАНЧУК Р.О. Шановні колеги, надійшло три заяви про те, що не спрацювала кнопка.

Заява народного депутата Іонушаса щодо законопроекту № 5851, який просить зарахувати голос «за».

Народна депутатка Забуранна щодо законопроекту № 5853, аналогічно.

Народний депутат Ткаченко щодо законопроекту № 5851.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим.

Дякую, шановні колеги.